

OBSAH ČÍSLA

- 3** EDITORIAL
- 4** SLOVO ŘEDITELE
- 4** NOVÉ PROPAGAČNÍ LOGO UK
- 5** PREZIDENT PETR PAVEL NAVŠTÍVIL FN HK
- 5** SLOVO DĚKANA

AKTUALITY

- 6** ODDĚLENÍ NUKLEÁRNÍ MEDICÍNY FN HK
- 10** VÝROČÍ OTEVŘENÍ AREÁLU FN HK
- 12** NOC VĚDCŮ 2023
- 13** KLUB ABSOLVENTŮ LF HK
- 13** BĚH O CENU ÚSTAVU FYZIOLOGIE
- 14** NOVÝ VEDOUCÍ PRACOVNÍK
- 14** SETKÁNÍ VEDENÍ LÉKAŘSKÝCH FAKULT
- 14** PŘIPOMÍNKA 17. LISTOPADU NA LF HK

VĚDA A VÝZKUM

- 15** VÝVOJ NOVÝCH LÉČIV NA ONKOLOGICKÁ ONEMOCNĚNÍ
- 16** VÝROČNÍ SJEZD ČESKÉ NEUROLOGICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP
- 17** XIX. SOUDNĚLÉKAŘSKÝ DEN
- 18** XXIX. KRÁLOVÉHRADECKÉ OŠETŘOVATELSKÉ DNY
- 19** VÝZKUMNÁ SKUPINA CHROMED
- 21** JUBILEJNÍ XXV. HRADECKÉ VIROLOGICKÉ DNY
- 22** TÝDNY PRO DUŠEVNÍ ZDRAVÍ
- 23** XXVII. SAZAMŮV DEN

INFORMACE, ZAJÍMAVOSTI

- 24** LÁZNĚ PŘED STO LETY
- 26** MULTIMÉDIA V EXPOZICI CESTY MĚSTA
- 27** HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH
- 30** Z HK NA ŠPANĚLSKOU GASTRO SOUTĚŽ
- 31** FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ
- 33** MUDr. OLGA PROCHÁZKOVÁ (1950–2023)
- 34** ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA FN HK

5 Prezident Petr Pavel navštívil FN HK

6 Oddělení nukleární medicíny FN HK

10 95. výročí FN HK

19 Výzkumná skupina Chromed

34 Základní a Mateřská škola při FN HK

Vážení a milí čtenáři,

konec roku 2023 se blíží, máme tady adventní čas a s ním i chvíle na bilancování, co nám ten končící rok přinesl. Když se dívám, co jsem napsal v posledním čísle minulého roku, tak se toho zase tak mnoho, co bychom mohli považovat za pozitivní vývoj, ať už u nás doma nebo ve světě, nestalo. Evergreen posledních let, a to pokračující pandemie COVIDU, je tady stále s námi, nadále plní naše oddělení, pozitivní je našťastí fakt, že průběh akutního onemocnění je již prakticky identický s jinými respiračními virózami, co však zůstává otázkou, jsou jeho dlouhodobé následky. V minulém roce nás zaskočilo napadení Ukrajiny Ruskem. Bohužel tento konflikt nadále trvá a nezdá se, že by se měl hned tak vyřešit. Co ale čekal málokdo, je další krize a to na Středním východě, kde došlo k vyhocení dlouhodobého konfliktu mezi Izraelem a Palestinou. Kromě toho nadále hrozí i konflikt mezi USA a Čínou kvůli Taiwanu. V mezinárodní situaci jsme se tedy ničeho významně pozitivního nedočkali. A jak to vypadá na domácí scéně? Šok z energetické krize snad postupně odeznívá, s tím dochází i k pomalému poklesu inflace. Bohužel finance plynoucí do zdravotnictví oproti minulým letům poklesly, což vedlo spolu s inflací k poklesu reálných příjmů. Koncem roku jsme proto všichni byli svědky nátlakových akcí „Nejsem mýval“ a následné akce „Lékaři jsou jenom lidi“, které byly vyvolány schválením zákona o přesčasové práci. Tyto akce velmi správně poukázaly na fakt neúnosné přesčasové práce lékařů, kteří tak řeší nedostatečnou výši základního platu. Bohužel přes šance na úspěšné řešení, na které všichni čekáme již mnoho let, nakonec došlo jen k nedostatečnému navýšení mezd, na které budou použity prostředky zdravotních pojišťoven, a zcela opominut byl základní problém nelegálních přesčasových hodin ve většině nemocnic. Asi všichni jsme zvědaví na to, jak se bude tato situace vyvíjet dál, odkud se vezmou prostředky na mzdy zdravotníků příště, nicméně tento postup nás postavil u veřejnosti do nepříjemné pozice, protože na platy zdravotníků půjdou peníze původně určené na poskytování zdravotní péče. Nakonec tedy nedošlo k navýšení základních platů ani na úroveň srovnatelnou se Slovenskem, což může našemu zdravotnictví způsobit další problémy. Nicméně nesmíme ztrácet naději, že se snad jednou dočkáme spravedlivého ohodnocení naší práce, nadále ale není jasné, kdy a zda to „jednou“ přijde?

A nyní tedy několik poznámek a upozornění k obsahu aktuálního čísla. Již na titulní stránce jste si asi všimli loga upozorňujícího na fakt, že nemocnice slaví 95 let od otevření svého areálu na soutoku, k tomu se váže i několik příspěvků. Jako pracoviště tentokrát představujeme Oddělení nukleární medicíny, které bylo v poslední době významně modernizováno. Naši nemocnici navštívil prezident republiky Petr Pavel, což nebylo možné z naší strany rovněž opomenout. Sloupky ředitele FN HK a děkana LF HK pak přináší bilanci končícího roku z pohledu svých institucí. Celou řadu příspěvků najdete v sekci Věda a výzkum, když letošní podzim byl na odborné akce opravdu bohatý. Pokračujeme i v seriálech připravených našimi spolupracovníky z Muzea východních Čech. V rámci kulturní rubriky najdete program Filharmonie Hradec Králové na 1. čtvrtletí příštího roku.

Snad se Vám bude i poslední letošní číslo Scanu líbit, jen připomínám, že my v redakci uvítáme jakékoli připomínky, náměty ke zpracování nebo i přímo Vaše příspěvky do čísel dalších. Na tomto místě bych chtěl připomenout, že současná redakce pro Vás připravuje časopis již 10 let, je na Vás čtenářích posoudit, jak a zda se nám tato práce, kterou děláme nejlépe, jak dovedeme, daří.

Celá redakce svým čtenářům přeje šťastné prožití Vánočních svátků a úspěšný vstup do Nového roku, který snad již bude lepší? Nezbyvá nám než doufat!

prof. Vladimír Maisnar

Přední i zadní strana: Snímky z akce Noc vědců – viz článek na str. 12

scan

Časopis Fakultní nemocnice Hradec Králové
a Univerzity Karlovy, Lékařské fakulty
v Hradci Králové

Ročník XXXIII (2023), č. 4
MK ČR E 11425 • ISSN 1211-295X

Časopis SCAN založil a v letech 1991–2005 byl jeho
vedoucím redaktorem PhDr. Vladimír Panoušek.
Šéfredaktor: prof. MUDr. Vladimír Maisnar, Ph.D.,
MBA, editorka: Mgr. Iveta Juranová.
Adresa redakce:
maisnar@fnhk.cz; juranova@fnhk.cuni.cz.

Redakční rada: PhDr. J. Bavor, prof. MUDr. RNDr.
M. Červinka, CSc., MUDr. Aleš Herman, Ph.D.,
prof. MUDr. J. Mandák, Ph.D., prof. MUDr. V. Maisnar,
Ph.D., MBA, prof. MUDr. V. Palička, CSc., dr.h.c.
Ing. P. Sedlářová, Ing. J. Špelda, prof. MUDr. P.
Žáček, Ph.D.

Vydává FN HK a LF HK jako čtvrtletník v Nakla-
datelství ATD Miroslav Všeetečka, Dvůr Králové
nad Labem (atd.hk@seznam.cz, tel. 774 167 245)
Vyrobitel tiskárna V&H Print Hlávko s. r. o.

(Elektronickou verzi časopisu - eScan - naleznete
na webových stránkách Lékařské fakulty v Hradci

Králové na adrese <https://www.fnhk.cuni.cz/e-SCAN/>;
archiv časopisu je zveřejněn na webových strán-
kách Fakultní nemocnice na adrese <http://fnhk.cz>
v kapitole O fakultní nemocnici a <http://fnhk.cuni.cz>
v kapitole Informační služby – Časopisy a www.facebook.com/Scan.casopis.FNHK.LFHK)

Pokyny pro autory: Text příspěvku odevzdávejte elek-
tronicky, zpracovaný v editoru Microsoft Word.
Doprovodný obrazový materiál nevkládějte do tex-
tu, ale pošlete samostatně.

Kontaktní adresy:
maisnar@fnhk.cz; juranova@fnhk.cuni.cz

Vážení spolupracovníci,
dovoluji mi v posledním měsíci roku 2023 popřát Vám všem klidné prožití vánočních svátků a také vše dobré do roku 2024. Letošní rok přinesl Fakultní nemocnici Hradec Králové řadu výzev a děkuji všem kolegyním a kolegům za jejich úsilí, díky kterému se s nimi nemocnice mohla vypořádat.

Obrovským posunem ve FN HK bylo letošní zavedení nového informačního systému Medicalc4, který nahradil původní nemocniční informační systém. Původní systém fungoval v nemocnici od roku 1996 a v posledních letech již nesploňoval požadavky, které na nemocniční systém jednotlivá pracoviště i vedení nemocnice měla. Nasazení nového informačního systému za plného provozu nemocnice bylo nesmírně náročné, díky spolupráci všech zainteresovaných se podařilo projekt dotáhnout do zdárného konce a pevně věříme, že nový systém bude fungovat ke spokojenosti všech jeho uživatelů a umožní také další rozvoj elektronizace zdravotnictví.

Fakultní nemocnice Hradec Králové i v tomto roce pokračovala v modernizaci přístrojového vybavení jednotlivých pracovišť, například dokončila rozsáhlou obměnu přístrojů na Oddělení nukleární medicíny FN HK, pořídila dva nové rentgenové přístroje pro kardiologickou kliniku či urologickou kliniku a mnoho dalších.

Zásadní pro další rozvoj robotem asistovaných operací ve FN HK bylo na začátku září uvedení do provozu druhého robotického operačního systému, který od příštího roku umožní zdvojnásobení počtu těchto operací a také jejich rozšíření do dalších oblastí medicíny.

Nemocnice také pokračuje v investičních akcích v areálu, během letních měsíců se podařilo provést modernizaci mycí linky v personálním restaurantu a zrekonstruovat prostory jídelny včetně pořízení nového nábytku. Na podzim začala rekonstrukce budov laboratorních oborů FN HK, která bude pokračovat do jara 2025. Koncem listopadu schválila vláda České republiky navýšení finančních prostředků na projekt modernizace a dostavby pavilonu chirurgických oborů. Projekt výstavby nové Kliniky infekčních nemocí FN HK je v přípravě a čeká se na potvrzení financování z evropských fondů. FN HK současně připravuje další potřebné investice, jako například přístavbu onkologické kliniky a také přístavbu dětské chirurgie.

Na podzim letošního roku si Fakultní nemocnice Hradec Králové připomněla 95. výročí založení areálu tehdejší okresní nemocnice, ve kterém FN HK sídlí. U této příležitosti se uskutečnil společenský večer v Kongresovém centru Aldis, byl vydán almanach s historickými snímky a připravena malá výstava historických snímků v přízemí Pavilonu interních oborů FN HK.

Poslední měsíce roku bylo nutné aktivně řešit problematiku přesčasů, o problematice jednalo Ministerstvo zdravotnictví ČR, které je zřizovatelem nemocnice, se zástupci odborů, na vedení FN HK bylo společně s přednosty a primáři najít takové řešení, aby byla neakutní péče o pacienty v závěru roku omezena co nejméně. Po jednání premiéra Fialy a zástupců Sekce mladých lékařů České lékařské komory se podařilo najít konstruktivní řešení, které by mělo být začátkem prosince kodifikováno písemnou dohodou. Vedení FN HK

bude proto očekávat další vývoj situace ze strany lékařských odborů. Vedení nemocnice samozřejmě průběžně jedná s vedením pracovišť i zástupci odborů.

Mnoho důležitých úkolů stojí před Fakultní nemocnicí Hradec Králové i pro rok 2024, mimo jiné budou pokračovat intenzivní jednání s krajem a dalšími subjekty o řešení problematiky parkování v areálu nemocnice a jeho okolí. Byla provedena studie simulace dopravy v okolí nemocnice a počtu parkovacích míst s výhledem do roku 2030. Vedení nemocnice vyčlenilo finanční prostředky na zahájení projektového řízení. Doufám, že dojde ke konkrétním návrhům, jak situaci pacientů i zaměstnanců v této oblasti zlepšit. Pokračovat budou také investiční akce do přístrojového vybavení i rekonstrukcí v areálu nemocnice. Věřím, že díky spolupráci s Vámi všemi se podaří pokračovat v dalším rozvoji Fakultní nemocnice Hradec Králové.

MUDr. Aleš Herman, Ph.D.

ředitel Fakultní nemocnice Hradec Králové

Univerzita Karlova má nové propagační logo

Se začátkem akademického roku 2023/2024 představila Univerzita Karlova nový Jednotný propagační vizuální styl, který doplnil stávající grafickou prezentaci univerzity. Vedle historické pečeti, která se nyní bude využívat pro více formální, reprezentační účely, má nově univerzita i modernější propagační logo ve tvaru „korunky“, které odkazuje na Svatováclavskou korunu Karla IV. Propagační logo navrholo pro Univerzitu Karlovu Authority studio.

Propagační vizuální styl je primárně určen pro komunikaci univerzity i jednotlivých jejích fakult směrem k uchazečkám a uchazečům, absolventkám a absolventům, studujícím a široké veřejnosti, při prezentaci na veletrzích vzdělávání, propagačních a popularizačních akcích apod.

Prezident Petr Pavel s manželkou navštívili FN HK

Dětskou kliniku Fakultní nemocnice Hradec Králové 5. 12. 2023 dopoledne navštívil prezident České republiky Petr Pavel se svou manželkou Evou Pavlovou. Návštěva se uskutečnila na začátku dvoudenní pracovní cesty pana prezidenta v Královéhradeckém kraji.

Prezidentský pár si během návštěvy kliniky prohlédl jednotku intenzivní a resuscitační péče pro patologické novorozence, které je součástí perinatologického centra. To zajišťuje specializovanou péči pro donošené a nedonošené novorozence, včetně novorozenců nejnižších hmotnostních kategorií z celých východních Čech.

Součástí návštěvy bylo také setkání s dětmi hospitalizovanými na lůžkovém oddělení pro větší děti, kterým přivezl prezident u příležitosti mikulášské nadílky drobné dárky, setkal se rovněž s personálem dětské kliniky. V doprovodu ředitele FN HK Aleše Hermana se prezidentská návštěva také krátce seznámila s výstavou historických snímků areálu nemocnice, která byla doplněna také o vizualizace připravovaných investičních akcí v nemocnici.

Dětská klinika Fakultní nemocnice Hradec Králové byla založena v roce 1946, v roce 1954 byla otevřena ambulantní a v roce 1957 i lůžková část pavilonu kliniky, který prošel v letech 2012 až 2013 rekonstrukcí. Na lůžkách kliniky jsou každoročně hospitalizováni zhruba čtyři tisíce dětí, dalších přibližně 20.000 je vyšetřeno ambulantně. O nemocné děti a provoz kliniky se stará na 200 zaměstnanců.

*Ing. Jan Špelda
vedoucí Odboru komunikace FN HK*

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, začátkem listopadu proběhlo tradiční Společné setkání vedení lékařských fakult České republiky a Slovenské republiky. Tato každoroční setkání umožňují výměnu zkušeností s řízením fakult, zajišťováním výuky, přípravou absolventů, výzkumem a mnohým dalším.

Zdálo by se, že po třicetileté existenci samostatných států musí být metody řízení fakult a zkušenosti s tím naprosto odlišné a výměna informací tak bezpředmětná. Opak je pravdou. Je zajímavé, jak srovnatelný je vývoj obou republik. S jakou podobností dochází k některým jevům a skutečnostem, jak identické jsou problémy a jejich společenské a politické konsekvence.

A právě na sdílení informací a nabytých zkušeností jsou postavena tato setkání. Po dva dny probíhají intenzivní jednání v jednotlivých sekcích, s následným plenárním zasedáním. Podle předem zvoleného klíče je pořádáním pověřena vždy jedna fakulta, s pravidelným střídáním mezi fakultami českými a slovenskými.

Organizování letošního setkání připadlo právě na naši fakultu. K setkání byl zvolen Špindlerův Mlýn a sešli se zástupci všech 9 českých a 4 slovenských fakult. V průběhu pátečního odpoledne a sobotního dopoledne byla na programu jednání v celkem 10 odborných sekcích, kterým předsedali zástupci naší fakulty. Konkrétní výstupy, které vzešly z dílčích jednání, byly prezentovány na závěrečném plenárním zasedání.

V sekci děkanů byla diskutována mimo jiné spolupráce lékařských fakult a fakultních nemocnic, role ministerstva školství a ministerstva zdravotnictví, postavení lékařských fakult na univerzitách nebo problematika nelékařských studijních programů na lékařských fakultách. V sekci studijních proděkanů bylo projednáváno například zabezpečení výuky při zvyšujících se počtech studentů, moderní formy výuky, hodnocení kvality výuky i studijní neúspěšnost. Intenzivní jednání nad aktuálními problémy pochopitelně probíhala ve všech sekcích.

Jsem velmi rád, že letošní akce proběhla velmi dobře, v přátelském, tvořivém duchu a byla kladně hodnocena všemi účastníky. Setkání přineslo vedle nových informací i řadu podnětů k řešení problémů a optimalizaci vedení našich institucí. Zástupci všech fakult se na místě shodli na nutnosti pokračování společných setkání vedení lékařských fakult pro jejich velký význam. Příští setkání bude organizovat 2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, dovoluji Vám všem popřát pohodové Svátky vánoční, plné radosti a lásky, i důstojné rozloučení s letošním rokem. Do celého příštího roku 2024 Vám pak přeji především pevné zdraví, osobní pohodu a neutuchající optimismus.

*prof. MUDr. Jiří Mandák, Ph.D.
děkan LF HK*

Oddělení nukleární medicíny FN HK

Primář Oddělení nukleární medicíny doc. MUDr. Jiří Doležal, Ph.D.

Představujeme se

Oddělení nukleární medicíny patří již od svého vzniku k předním pracovištím v České republice. Příčinou je důraz na vysokou kvalitu technické vybavenosti, zavádění nových vyšetřovacích postupů s používáním nových radiofarmak a personální obsazení. Aktuálně na oddělení pracuje přes 30 kmenových zaměstnanců.

Ve Fakultní nemocnici Hradec Králové se první aplikace terapeutických radiofarmak, a to konkrétně fosfor P-32 (léčba bolestivých kostních metastáz u karcinomu prostaty) a radiojódem I-131 (léčba karcinomu štítné žlázy) uskutečnila před 70 lety, v roce 1953, na Radiologické klinice vedené prof. J. Bašteckým. V roce 1965 bylo oficiálně ustaveno radioizotopové pracoviště, stále ještě jako součást Radiologické kliniky. Pracoviště bylo umístěno do několika malých místností v provizorních přizemních budovách za Gynekologicko-porodnickou klinikou. Oficiálně vzniklo samostatné Oddělení nukleární medicíny (ONM) v roce 1976 na základě rychlého rozvoje oboru a růstu počtu diagnostických vyšetření a terapeutických aplikací radionuklidů.

Na pracovišti se provádí široké spektrum výkonů, diagnos-

Kartotéka, ambulanci část ONM

tických i léčebných. Základní spádovou oblastí je královéhradecký kraj, vybraná specializovaná vyšetření a terapie radionuklidy však poskytuje i pro přilehlé kraje. Zajišťuje teoretickou i praktickou výuku nukleární medicíny pro Lékařskou fakultu v Hradci Králové, pro Farmaceutickou fakultu Hradec Králové a pro Fakultu zdravotních studií Univerzity Pardubice. Pracoviště je též akreditovaným pracovištěm pro specializační vzdělávání v oboru Radiofarmacie.

ONM se nachází v pavilonu č. 23 profesora Bašteckého (pavilon onkologie). Je rozděleno na několik úseků. Ambulantní část, kde se provádí diagnostická scintigrafická vyšetření a ambulantní terapeutická ošetření radionuklidy (například ytriem Y-90 nebo radiem Ra-223) a kde se na-

Aplikační místnost radiofarmak

chází také specializovaná endokrinologická ambulance, PET/CT úsek, část úseku radiofarmak a speciální část lůžkovou. Lůžková část nespádá přímo pod ONM, ale je součástí lůžkového fondu IV. Interní hematologické kliniky (integrované oddělení klinické onkologie IOKO). Pracoviště NM patří totiž mezi jedno z pěti pracovišť v České republice, které provádějí terapii onemocnění štítné žlázy radiojódem I-131. K tomuto účelu je vyčleněna lůžková část se 6 samostatnými pokoji, která je napojená na vymírací jímky a kde jsou umístěni pacienti podstupující jódovou terapii.

Oddělení nukleární medicíny Fakultní nemocnice Hradec Králové provádí všechny standardní diagnostické a léčebné činnosti v oboru nukleární medicíny, mezi které například patří vyšetření PET/CT trupu nebo limitované oblasti (nejčastější indikace onkologické, kardiologické, neurologické, záněty), vyšetření perfuze myokardu, scintigrafie skeletu či plic. Léčbu radiojódem s diferencovaným karcinomem štítné žlázy a hypertyreózou je na našem pracovišti možné provést také u pacientů s onemocněním ledvin zařazených v hemodialyzačním režimu. Podrobnosti na www.fnhk.cz.

Nukleární medicína: Seznamte se

Radioaktivní záření má řadu neocenitelných využití ve vědě, technice i průmyslu a své uplatnění našlo také v medi-

Nový PET/CT skener Discovery MI 5rings

Jednohlavá SPECT gama kamera Brivo NM 615

čině. Nukleární medicína je poměrně mladý lékařský obor, její počátky se datují do 50 let minulého století. Je to obor, který se zabývá diagnostikou a terapií pomocí otevřených radioaktivních zdrojů.

Na rozdíl od lékařských metod využívajících ionizující záření (skiografie, CT, radioterapie externími svazky apod.) je v nukleární medicíně zdrojem ionizujícího záření pacient, ne přístroj. Po podání radioaktivní látky (radiofarmaka) pacientovi dochází k distribuci této látky v jeho organismu. Ta je dána jeho fyzikálními a chemickými vlastnostmi, a také způsobem jejího podání. Radiofarmakum vstupuje do metabolických procesů a fyziologicky nebo patologicky se hromadí v určitých orgánech a tkáních nebo jejich částech. Z míst depozice radionuklidu vychází ionizující záření, které se používá pro diagnostiku nebo terapii.

Radiofarmakum je léčivý přípravek, který obsahuje jeden nebo více radionuklidů. Skládá se ze dvou hlavních částí, z nosiče a radionuklidu/radionuklidů. Nosič odpovídá cílové struktuře, kterou je potřeba vyšetřit nebo léčit. „Signální“ část obsahující radionuklid(y) vyzářuje ionizující záření. Radiofarmaka jsou z těla vylučována zejména močí, stolicí nebo potem.

V případě diagnostické NM se využívá záření gama, které díky své vysoké energii (pronikavosti) prochází ven z organismu pacienta. Toto záření je zachycováno detektorem scintilační kamery (SPECT, SPECT/CT, PET/CT). Výsledný obrázek ukazuje fyziologickou funkci dané tkáně nebo orgánu, případně jeho patologické změny. Vyšetření v nukleární medicíně jsou tedy vyšetřeními funkčními. Pomocí aplikace vhodných radiofarmak je možné zjistit například metastatické postižení, hyperfunkci či hypofunkci vyšetřovaných orgánů, záněty apod.

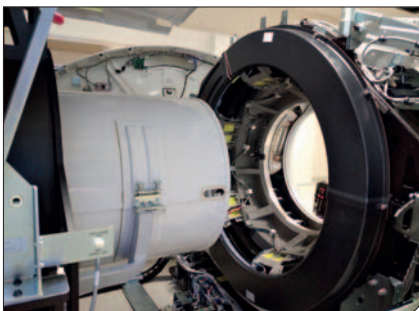
Kromě diagnostických vyšetření, kterých se na pracovišti provádí drtivá většina, se radiofarmaka využívají i k léčbě některých onkologických a jiných onemocnění. V případě terapie radionuklidy se využívá deterministických účinků záření α (jádra hélia) nebo β^- (elektrony) na buňky cílové tkáně. Toto ionizující záření o energiích používaných pro terapii má v lidské tkáni malý dosah (desítky mikrometrů v případě α záření, několik milimetrů v případě β^-) a proto působí přímo tam, kde je potřeba. V buňkách, které je potřeba zničit. K dosažení dobrého efektu léčby se používají radiofarmaka s velkou aktivitou navázaných radionuklidů.

Při práci s otevřenými radionuklidovými zdroji hrozí riziko vnitřní i vnější kontaminace. Po aplikaci radiofarmaka se i pacient stává otevřeným zdrojem ionizujícího záření. V tomto se práce v nukleární medicíně liší od práce v radiologii či radioterapii, kde po vypnutí přístrojů žádné riziko od ionizujícího záření nehrozí. Na pracovišti ONM je proto o to více nutné dbát zásad radiační ochrany, značná pozornost je zde věnována radiační ochraně pracovníků, pacientů, doprovázejících osob i životního prostředí.

Nukleární medicína je vzhledem k fyzikální podstatě svých metod a používané přístrojové technice obor multidisciplinární. Vedle lékařů atestovaných v oboru nukleární medicíny, zdravotních sester a radiologických laborantek je zde potřeba i odborníků z dalších profesí. V týmu ONM proto pracují také radiofarmaceuti, radiologičtí fyzici a technici.

Rozsáhlá přístrojová obměna na oddělení nukleární medicíny

Oddělení nukleární medicíny dokončilo v letošním roce rozsáhlou obměnu svého přístrojového vybavení. Výsledkem

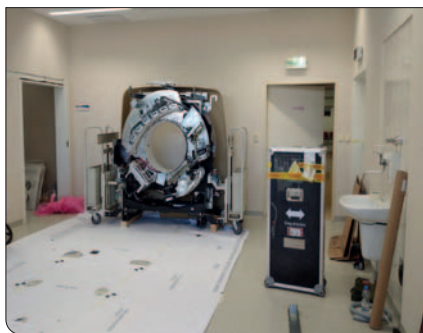
Mechanické sesazení PET a CT gantry skeneru

Elektroinstalace gantry PET/CT skeneru

Finalizace montáže PET/CT skeneru a patientského stolu

Začátek montáže – CT gantry

Příprava instalace patientského stolu (nosnost 227 kg)

Montáž v plném proudu - SPECT gantry

je moderní pracoviště se špičkovými přístroji, jejichž pořízení přineslo pacientům i personálu mnoho výhod.

První etapa této obměny započala v květnu 2022 uvedením do provozu nové SPECT/CT kamery NM/CT 860 (I. etapa). V srpnu téhož roku následovala II. etapa nahrazením přístroje PET/CT Discovery VCT novým PET/CT Discovery MI 5ring. Přístrojová obměna byla dokončena v červenci roku 2023 výměnou druhé SPECT/CT Infinia Hawkey 4 za přístroj NM/CT 860 (III. etapa). Všechny přístroje byly dodány firmou GE Medical Systems v zastupení firmou Stargen EU s.r.o., vítězem výběrového řízení. Instalace probíhaly do stávajících prostor, které bylo nutné stavebně upravit. Celkové náklady na modernizaci ONM a pořízení nových přístrojů přesáhly 120 milionů korun. Nemocnice k tomuto účelu čerpala prostředky z evropských dotací, REACT-EU. Díky tomu ONM nyní disponuje state-of-the-art přístroji.

Přístrojová obměna byla ztížena během II. etapy, kdy v několika částech ambulantní části ONM praskly stoupačky. Obměna PET/CT tak probíhala současně s jejich výměnou, vysoušením podlah a následnou pokládkou nových podlahových krytin. To vše za plného provozu, neboť prodloužení čekací doby hlavně onkologických pacientů na vyšetření je nežádoucí, především na PET/CT úseku.

PET/CT

Velkým přínosem pro ONM a jeho pacienty je pořízení přístroje PET/CT Discovery MI Gen2 (5ring), který je z nové generace přístrojů pozitronové emisní tomografie s digitálními detektory LightBurst na bázi křemíkového fotonásobiče (SiPM), které nahradily klasické fotonásobiče. Toto řešení přineslo celou řadu výhod. V první řadě je to třikrát vyšší citlivost snímání (24,33 cps/kBq oproti 8,91 cps/kBq u „starého“ přístroje) a s tím související kratší doba akvizice i množství aplikované aktivity pacientům. To má za následek snížení radiační zátěže pacientů i personálu. Ti pacienti, kteří jsou často ve velmi špatném zdravotním stavu, profitují dále z kratší doby vyšetření (cca 20 min CT+PET pro celotělové vyšetření). Scintilační krystaly tvořící vstupní element PET detektorů jsou z materiálu na bázi Lutecia. Jedná se o velmi rychlý scintilátor s velkým světelným výtěžkem, který umožňuje možnost použití metody TOF (time-of-flight) v rekonstrukčních algoritmech a dosažení lepší kvality obrazu. Snímání novým přístrojem tedy umožňuje lepší identifikaci menších lézí než přístroj předchozí a tím zlepšení

diagnostiky, opět při snížení radiační zátěže. Lékaři i pacienti dále profitují z pokročilých rekonstrukčních metod obrazu, kterými vyhodnocovací systém nového přístroje disponuje.

Akviziční SW nového přístroje nabízí též volitelnou funkcionalitu MotionFree pro korekci dýchacího pohybu bez externího zařízení. Toto je velkou výhodou, neboť dýchací pohyby při tak dlouhé akvizici, jaká se provádí v nukleární medicíně, rozmazávají obraz a komplikují diagnostiku.

NEMA testy provedené v září 2022 potvrdily výborné technické parametry přístroje, mimo jiné jeho prostorové rozlišení, jeho citlivost i kvalitu obrazu.

PET/CT přístroj na začátku letošního roku splnil akreditační standardy pro udělení EARL akreditace pro vyšetření prováděná pomocí fluorodeoxyglukózy značené fluorem F-18 (18F-FDG). Splněním akreditačních podmínek je pracoviště zařazeno mezi takzvaná „Centra excellence“ v rámci Evropy. Pro pacienty pracoviště PET/CT ONM FN HK má tato akreditace přínos spočívající v jednotném způsobu měření a hodnocení výsledků jejich vyšetření. Dále také umožňuje kontrolovat a hodnotit vývoj výsledků vyšetření v čase při dlouhodobém sledování zdravotního stavu. Vyšetření s 18F-FDG jsou v těchto centrech prováděna standardizovaným způsobem, díky čemuž je zajištěno získání velmi blízkých hodnot ukazatelů akumulace 18F-FDG, bez ohledu na to, na kterém konkrétním pracovišti bylo vyšetření provedeno. Zapojení PET/CT ONM FN HK do tohoto akreditačního programu tedy umožňuje jednoduché porovnání a výměnu nálezů a měření mezi jednotlivými centry v Evropě. Pro pacienty opakovaně vyšetřované na PET/CT ve FN HK má akreditace přínos především v tom, že je možné snadno srovnávat vývoj jejich stavu v čase. Naměřené hodnoty totiž mohou být ovlivněny pouze změnami jejich zdravotního stavu a nikoli změnami ve vyšetřovacích postupech nebo vlastnostech PET/CT přístroje.

Serverové řešení PET/CT a SPECT/CT vyhodnocovacích stanic

Namísto tradičního řešení s lokálně nainstalovaným SW na vyhodnocovacích stanicích bylo realizováno řešení server-klient. V serverovně oddělení výpočetních systémů (OVS) FN HK byl na dedikovaném HW instalován server, na němž běží aplikace pro vyhodnocování PET/CT a SPECT/CT vyšetření. Vybrané počítače v rámci ONM pak slouží jako klienti, ze kterých je možné se vzdáleně připojit na příslušný server

UPS moduly: 5x40 kVA

Externí bateriové pole

a pracovat ve vyhodnocovacím SW. Toto řešení umožňuje klientské spuštění vyhodnocovacího SW i z kancelářského PC v pracovnách lékařů. Jelikož do několika pracoven lékařů se podařilo zajistit plnohodnotné diagnostické monitory, mají lékaři neomezenou možnost přístupu k vyhodnocovacímu SW bez jakýchkoliv provozních omezení.

SPECT/CT

Scintilační kamera NM/CT 860 (ONM nyní provozuje dvě zařízení) je hybridní zobrazovací systém kombinující jednofotonovou emisní tomografii a počítačovou tomografii. Spojení těchto dvou modalit do jedné gantry (SPECT/CT) je v současné době zcela běžným standardem a poskytuje řadu výhod. Pacient během jednoho vyšetření podstupuje dva samostatné skeny, emisní část (NM) poskytuje funkční zobrazení a část transmisní (CT) anatomické. Fúzí obrazů se získá komplexní, vzájemně prostorově registrovaná informace, která slouží mimo jiné k anatomické lokalizaci funkčního nálezu. Detektory gama záření SPECT kamery nejsou zářením rentgenky ovlivněny a naopak, vliv emisního záření na CT obraz je zanedbatelný, jelikož CT je nesrovnatelně silnějším zdrojem záření než pacient. Nový přístroj NM/CT 860 má CT Revolution EVO upravené jako low-dose. Optimalizací se podařilo dávky pacientů z CT vyšetření na nových přístrojích snížit. NM část disponuje dvěma plošnými detektory o rozměrech 400x540 mm se scintilačním krystalem z jodidu sodného aktivovaného thaliem o tloušťce cca 10 mm.

K novým přístrojům se podařilo zakoupit HEGP (high energy general purpose) kolimátory, které se používají pro post-terapeutické skeny pacientů, kteří podstoupili terapii radiojódem I-131. Velkou výhodou jejich pořízení zobrazení s menším rozptylem záření a tím lepší kontrast obrazu a z toho plynoucí lepší diagnostikovatelost zejména malých lézí.

Oba SPECT/CT přístroje přinesly řadu výhod. Ze všech jmenujme jednodušší obsluhu nebo mnohem rychlejší akvizici CT části s menší radiační zátěží, či pokročilou rekonstrukci obrazu. Toto vše umožňuje lékařům preciznější hodnocení funkce i struktury vyšetřovaných tkání.

UPS

K zajištění spolehlivého fungování všech vyšetřovacích přístrojů je ideálním řešením jejich napájení z UPS. V suterénních prostorách budovy č. 23, přímo pod vyšetřovnou PET/CT, byla provedena instalace nových výkonných UPS společně s externím bateriovým polem. Celkově bylo zapojeno 5 modulů UPS, každý o špičkovém výkonu 40 kVA, čímž je zajištěno bezproblémové dokončení souběžně zahájených vyšetření na všech kamerách. Kromě UPS a bateriových polí byla v kompletně rekonstruovaných prostorách provedena i instalace kapalinového chladicího zařízení pro PET gantry. Nutností byla instalace výkonné klimatizace, která pro UPS a bateriové pole zajišťuje ideální provozní podmínky.

V rámci obměny velkých zobrazovacích přístrojů ONM částečně obměnilo a zakoupilo i další přístroje. Pro potřeby záteřových vyšetření srdce oddělení nyní disponuje moderním ergometrem a přesným měřením tlaku krve v závislosti na snímaném signálu EKG. Nový injektor CT kontrastních látek umožňuje jejich komfortní automatizovanou aplikaci. Na ONM dále přibyly dva nové moderní měřiče aplikované aktivity a několik přístrojů k zajištění radiační ochrany pracoviště: měřič dávkového příkonu, dva měřiče plošné kontaminace a několik sond monitorujících radiační pole v kontrolovaném pásmu. V aplikační místnosti PET byla dále provedena obměna aplikačního křesla, byla zvolena varianta s mechanicky nastavitelnými polohovacími podpěrami pro maximální pohodlí pacienta a aplikujícího lékaře.

Závěr

Závěrem je nutno říct, že přístrojová obměna nebyla vůbec jednoduchá, ale pracoviště je nyní zmodernizované a připraveno na výzvy, které přinese budoucnost. Obor nukleární medicíny se stále dynamicky rozvíjí, objevují se nová radiofarmaka, které představují pro naše pracoviště velké příležitosti i výzvy.

Mezi vyšetření, které naše oddělení zavedlo mezi prvními v republice a nyní už déle než rok nabízí, je zlatý standard diagnostiky malabsorpce žlučových kyselin, 75Selenium HomoCholic Acid Taurine test (SeHCAT). Test je velmi dobře tolerován, je jednoduchý, neinvazivní, a zahrnuje minimální radiační zátěž.

V posledních letech se slibně rozvíjí diagnostika a terapie (teranostika) karcinomů prostaty analogy somatostatinu. Jedná se o peptidovou radionuklidovou receptorovou terapii (PPRT). Jediná dobře definovaná molekula s vysokou receptorovou afinitou slouží pro zobrazení i k terapii. Význam konceptu se plně projevil při jeho využití v léčbě pokročilých stádií karcinomu prostaty. V tomto případě hrají klíčovou roli ligandy PSMA značené buď galiem Ga-68 (pro zobrazení PET/CT) nebo luteciem Lu-177 (k cílené radionuklidové terapii). Radiofarmakum Pluvicto s navázaným Lu-177 by mělo být uvedeno na trh v České republice příští rok.

Kolektiv Oddělení nukleární medicíny FN HK

Výročí otevření FN HK

Pohlednice – areál nové Okresní nemocnice v Hradci Králové, konec 20. let 20. století, Sbirka MVČ

Historické ohlédnutí

V letošním roce si připomínáme 95. výročí otevření areálu tzv. nové nemocnice, dnes Fakultní, v Hradci Králové. Slavnostní den otevření areálu nové Okresní všeobecné veřejné nemocnice přibližuje i nová akvizice Muzea východních Čech v Hradci Králové – pozvánka na slavnostní banket v Grandhotelu Urban.

Stavba nemocničního areálu probíhala v letech 1926 až 1928 ve dvou etapách. Architekt Bedřich Adámek soustředil jednotlivé pavilony kolem ústředního – centrálního parku, jehož podélná osa směřovala na historické dominanty Hradce Králové. Vstup do areálu nemocnice představovala administrativní budova se širokým sloupovým vjezdem obloženým šumavským mramorem. Nemocnice byla navržena jako komplex devíti samostatných pavilonů, z vnějšího pohledu připomínající lázeňský areál s bohatou parkovou úpravou sadovou a květinovou výzdobou. Součástí areálu byla zelinářská a ovocnářská zahrada.

Slavnostní otevření nové Okresní všeobecné veřejné nemocnice v Hradci Králové proběhlo 4. listopadu 1928 v hospodářské budově nemocnice. Slavnostní den zpestřovalo vystoupení sboru Nepasických pěvců. Po celý den byl areál nemocnice otevřen veřejnosti a prohlídky nemocničních pavilonů probíhaly za obrovského zájmu návštěvníků. Pro významné hosty pak byl v Grandhotelu tento významný den zakončen speciálním banketem. Pavilony nové Okresní nemocnice byly ve večerních hodinách slavnostně osvětleny.

*PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové*

Fakultní nemocnice po roce 1989

V rámci oslavy 95. výročí otevření současného areálu FN HK určitě stojí za pár zmínek hodnocení porevolučního období r. 1990–1995. Bylo to období ředitele MUDr. Ivana Drašnera, se kterým jsme se letos v červnu po jeho dlouhé nemoci rozloučili (viz SCAN 3/2023).

Dr. Drašner byl v tzv. normalizaci po nadějném politickém jaru z r. 1968 z FN HK brutálně odstraněn, ale nakonec se do Hradce Králové vrátil a ze zkušeného pediatra se jen několik měsíců po změně politických poměrů v listopadu roku 1989 ocitl ve funkci vysokého manažera. Ředitelské funkce se ujal s odvahou a velkým elánem. Díky svému pozitivnímu vztahu k pacientům i zaměstnancům, odvaze věřit mladým lidem a též díky zkušenostem s dobrými i špatnými parametry tehdejšího socialistického systému se velmi rychle zorientoval a byl se svým týmem u mnoha změn, které se v tehdejší Československu rodily. Nemocnice v Hradci Králové v té době byla vývojovým krokem velmi blízko. Výčet událostí dokladuje, že se změny odehrávaly rychle a byly revoluční. Posunuly tradičně klinicky velmi progresivní FN HK do celostátního povědomí nově i ve sféře proměňujícího se zdravotnického systému.

Uvolnění politických poměrů, snazší cestování do vyspělého zahraničí a zvýšený příliv peněz do zdravotnictví výrazně ve FN HK po revoluci povzbudily rozvoj klinické medicíny, ale zároveň i zlepšování zdravotnického managementu a rekonstrukci celého systému péče o zdraví. Alespoň heslovitě je možno připomenout, co se vše za vedení ředitele Ivana Drašnera v řízení nemocnice a ve zdravotnickém systému odehrálo.

- Ředitel organizoval rozpuštění Krajského ústavu národního zdraví KÚNZ a změnu právní samostatnosti FN HK.
- Výrazně posílil vazbu na Univerzitu Karlovu, Lékařskou fakultu v Hradci Králové, se kterou byla nastavena pragmatická spolupráce bez ohledu na fakt, že dodnes neexistuje zákon o fakultních nemocnicích.
- Výměna části přednostů klinik, kteří tvoří hlavní rozvojový potenciál medicíny zlepšila efektivitu a spolupráci jak s Lékařskou fakultou, tak s tehdejší Vojenskou akademií J. Ev. Purkyně (dnes Fakulta vojenského zdravotnictví, Univerzita obrany).
- Vznikla úzká spolupráce s reprezentanty tehdejšího dožijí

vajíčího Východočeského kraje a nově konfigurovaného Okresního úřadu v HK. V obou institucích obsadily klíčové zdravotní pozice lékařky z FN HK (J. Zajíčková a I. Dvořáčková).

- Ve vedení nemocnice vznikl prostor pro špičkový profesní růst mnoha řadových i funkčně výše postavených manažerů. Ti potom umožnili řediteli nemocnice zasazovat se například o zrod moderního ošetrovatelství v ČR, zavedení moderních ekonomických procesů v nemocnici, revoluční přechod na systém veřejného zdravotního pojištění (v. z. p.), zahájení prací na nemocničním informačním systému nebo převod majetku KÚNZ a další složité právní změny.
- Ekonomové nemocnice v rámci tzv. Experimentu R, koordinovaného v HK, byli úzce zapojeni do formování životaschopných základů systému v. z. p. a postupného vzniku Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR a později dalších zdravotních pojišťoven.
- Ředitel Drašner stál u založení Asociace nemocnic ČR a byl jejím prvním předsedou.
- Z mnoha dalších úspěchů je třeba připomenout, že v jeho funkčním období začal i prudký investiční rozvoj nemocnice. Vedle posilování klinického přístrojového parku nastalo i stavební oživení a v popisované rané porevoluční době byl postaven pavilon rehabilitace v areálu Staré nemocnice a v hlavním areálu pavilony laboratorních oborů. V r. 1994 byla zahájena stavba pavilonu onkologie.
- Významným rozvojovým elementem se stalo i založení nové interní kliniky pro gerontologii a metabolismus ve spolupráci se Zd. Zadákem.
- Na konci se nelze vyhnout jmenování osobností ředitelství FN HK, se kterými Ivan Drašner úzce spolupracoval a velmi si jich vážil, jako J. Pečenková (hlavní sestra, ošetrovatelství), J. Šmehlíková, J. Ropek a později R. Horák (pojištění a ekonomika), L. Rožnovská (první oblast), J. Lutašová (práce a mzdy), P. Steklík (investice), M. Elbl (informatika) a mnoho dalších.

A na úplný závěr: mimo mnohé změny inicioval Ivan Drašner vytvoření loga FN HK, které je stále používáno a spolu s psychologem PhDr. Vladimírem Panouškem založil časopis FN HK a LF HK SCAN, který vychází dodnes.

Leoš Heger

FN HK připomněla výročí založení areálu nemocnice

Fakultní nemocnice Hradec Králové si letos na podzim připomněla 95. výročí založení areálu nemocnice. Pro návštěvníky byla v přízemí Pavilonu interních oborů FN HK připravena výstava s 18 historickými fotografiemi připomínající výstavbu nemocnice. Zaměstnanci nemocnice i hosté si mohli výročí připomenout již na konci října společenským večerem v Kongresovém centru Aldis, kde bylo na programu například vystoupení Ondřeje Havelky a jeho Melody Makers. Zároveň FN HK u příležitosti výročí vydala brožuru s historickými fotografiemi, kterou je možné najít na webu nemocnice www.fnhk.cz/o-fakultni-nemocnici/historie-nemocnice.

Nemocnice průběžně pokračuje v investičních akcích ve svém areálu, před několika lety například otevřela novou budovu Transfuzního oddělení FN HK, nyní stavbaři pracují na projektu rekonstrukce laboratorních oborů. Nemocnice je také připravena na zahájení několikamiliardového projektu Modernizace chirurgických oborů či nové budovy kliniky infekčních nemocí, čeká se na potvrzení financování těchto

staveb. „Pevně věřím, že u příležitosti stého výročí areálu se už budeme moci pochlubit dokončenými investičními akcemi a dalšími novinky pro naše pacienty,“ uvedl ředitel FN HK MUDr. Aleš Herman, Ph.D.

*Ing. Jan Špelda
vedoucí Odboru komunikace FN HK*

Noc vědců 2023

V pátek 6. října se Lékařská fakulta v Hradci Králové zapojila do dalšího ročníku vědecko-popularizační akce Noc vědců. Akce se stejně jako loni konala v prostorách Výukového centra v areálu Fakultní nemocnice Hradec Králové a tématem tentokrát bylo Tajemství.

Pestrý interaktivní program si pro více než 550 návštěvníků připravily Ústav lékařské biofyziky, Fingerlandův ústav patologie, Ústav anatomie, Plicní klinika, IV. interní hematologická klinika a Ústav lékařské biochemie. Akce nabídla workshopy pro všechny generace, zajímavé přednášky i detektivní hru, ve které se návštěvníci mohli pokusit zachránit pacienta v ohrožení života.

Velký zájem byl o workshop hematologické kliniky, zejména o testování krevních skupin a také o rozbory krve. Hematologická klinika si také připravila přednášku na téma Všechny barvy krve, ve které prof. MUDr. Pavel Žák,

Ph.D. seznámil posluchače s tím, jaké různé zbarvení může mít krev a u jakých živočichů ho můžeme najít.

Ve workshopu Plicní kliniky si návštěvníci mohli vyzkoušet bronchoskopii nebo poslechnout různé zvuky plic na simulátorech. Ústav lékařské biofyziky umožnil návštěvníkům nahlédnout pod pokličku toho, jak funguje termovize či UV záření a jaké je jejich využití v medicíně. Na workshopu Ústavu anatomie si zase mohli návštěvníci prohlédnout, jak se naše kosti a orgány zobrazují na rentgenových snímcích.

Podívat se mikroskopem na poškozené ledviny, nádory na orgánech a další patologické jevy mohli návštěvníci na workshopu Fingerlandova ústavu patologie. Na přednášce MUDr. Petry Kašparové, Ph.D. se dozvěděli, k čemu nám vlastně slouží červovitý přívěsek slepého střeva.

Moc děkujeme všem, kteří se na organizaci celé akce podíleli.

*Mgr. et Mgr. Hana Živná
Oddělení propagace a vnějších vztahů LF HK*

Klub absolventů LF HK

Rok 2023 je již třetím rokem fungování klubu Alumni LF HK. Základna registrovaných absolventů se rozšířila na 419 (údaj k 19. 9. 2023). Absolventi se mohou registrovat pomocí on-line formuláře na webu www.absolventlfhk.cz. Po registraci mohou využívat různých benefitů, účastnit se přednášek, akcí nebo se na těchto akcích podílet. Prostřednictvím webových stránek, Facebooku či e-mailu se mohou dozvědět nejen o těchto aktivitách, ale také o dalších aktivitách spojených s fakultou.

Začátkem roku 2023 jsme dokončili podrobnou analýzu uplatnitelnosti absolventů v praxi. Získaná data jsme vyhodnotili a zpracovali do závěrečné zprávy projektu.

Významnou akcí cílenou na absolventy v tomto roce byla v květnu přednáška MUDr. Anatolije Truhláře, Ph.D., FERC s názvem Jak funguje letecká záchranka? Posluchači se na přednášce dozvěděli, jak funguje celý systém letecké záchranné služby, kdo rozhoduje o vzletu vrtulníku, kdo v něm létá, kolik stojí provoz či jak probíhá zásah do neznámého terénu v noci a spoustu dalších zajímavých informací. Přednáška byla pro posluchače velmi přínosná a oceněná pozitivní zpětnou vazbou.

Přednáška MUDr. Anatolije Truhláře, Ph.D., FERC

Naši absolventi se letos podíleli také na dalších akcích pořádaných fakultou, jako jsou například Týdny pro duševní zdraví, kde měl přednášku o syndromu vyhoření doc. MUDr. David Skorunka, Ph.D. Jógovým technikám na zklidnění a relaxaci se pak během svého workshopu věnovala MUDr. Tereza Kertész. V rámci Mezinárodního dne žen a dívek ve vědě jsme představili dvě naše absolventky, stomatoložku doc. MUDr. Vladimíru Radochovou, Ph.D. a MUDr. Janu Langrovou, Ph.D., která nyní působí na Ústavu patologické fyziologie LF HK. V rámci pravidelného cyklu besed v prostorách Na Hradě přišel s posluchači o diagnózách ORL

pohovořit MUDr. Michal Homoláč a o poruchách imunity a alergiích doc. MUDr. Pavlína Králíčková, Ph.D.

Ani letos jsme nezapomněli na naše čerstvé absolventy a klub Alumni LF HK jsme jim v červenci představili na promociích v krásných prostorách pražského Karolina. Absolventi se zde mohli dozvědět, jak klub Alumni funguje, co je třeba udělat pro přihlášení, jaké výhody členství poskytuje apod. Na místě si také mohli pořídit například polo tričko z kolekce Alumni LF HK (vyrobené ve spolupráci s MediTriK) nebo nový odznáček do klopky v bronzové a stříbrné barvě.

Kategorie příběhů našich absolventů na webu se rozrostla o další rozhovory, konkrétně např. prof. MUDr. Darina Kohoutová, Ph. D., (gastroenterologie), MUDr. Tereza Kertész (psychoonkologie a ajurvéda), prof. MUDr. Bohuslav Melichar, Ph.D., (onkologie a radioterapie), MUDr. Kateřina Kubínová (revmatologie), MUDr. Tomáš Holubec, Ph.D., (kardiochirurgie).

Děkujeme tímto ještě jednou všem absolventům, kteří se o svůj příběh podělili s ostatními kolegy a jsou pro ně jistě zajímavou inspirací a motivací do budoucna.

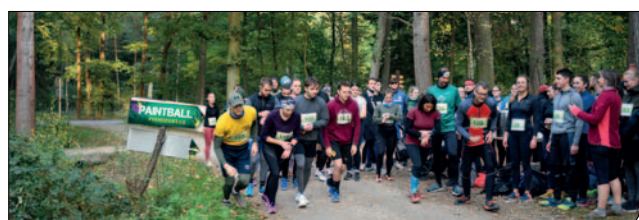
MUDr. Tereza Kertész a její workshop věnovaný jógovým technikám

V následujícím období plánujeme pokračovat v dalších aktivitách podporujících spolupráci absolventů s fakultou. Aktuálně řešíme způsob dalšího směřování našeho Alumni klubu. V dalším roce fungování Alumni LF HK plánujeme pokračovat v konání přednášek/ webinářů, Máte-li nápad nebo tip na to, co byste rádi v rámci klubu absolventů viděli, slyšeli, účastnili se apod., nebojte se nám ozvat. Své tipy můžete posílat na alumni@lfhk.cuni.cz.

-Klub Alumni LF HK-

Běh o Cenu Ústavu fyziologie

Ve středu 18. října se v hradeckých městských lesích konal již třetí ročník Běhu o Cenu Ústavu fyziologie. Kromě klasických tratí na 5 a 10 km si účastníci mohli nově proběhnout i kratší nesoutěžní trasu kolem Lesního hřbitova. Po sportovním výkonu následoval večerní program v AC klubu, kde se konalo slavnostní vyhlášení vítězů běhu a následné hudební vystoupení studentské kapely.

Nový vedoucí pracovník

MUDr. Pavel Kopecký, Ph.D.

přednosta Porodnické a gynekologické kliniky FN HK

Pavel Kopecký se narodil 3. 4. 1963 v Mostě. Po ukončení studia Lékařské fakulty UK v Hradci Králové nastoupil na Porodnicko-gynekologickou kliniku FN HK. Během svého působení na klinice postupně vystřídal všechny pozice. Nejprve jako interní aspirant, poté sekundární lékař. V letech 1991 a 1995 složil atestaci I. a II. stupně z gynekologie a porodnictví. V roce 2002 úspěšně obhájil disertační práci a byl mu udě-

len titul Ph.D. Od roku 2002 do roku 2013 zastával funkci primáře PGK, následně potom funkci vedoucího oddělení kliniky. Od roku 2016 se plně věnuje rozvoji robotické chirurgie a zastává funkci vedoucího robotického centra při PGK. Mnoho let pracuje v revizní komisi ČLK v Hradci Králové. Je členem několika odborných společností v rámci oboru gynekologie a porodnictví.

Jeho hlavním profesním zájmem je miniinvazivní operativní, aktivně se podílí na pregraduální a postgraduální výuce studentů. Z koníčku preferuje sport – hlavně tenis, badminton a squash. Pavel Kopecký je ženatý, s manželkou Danou má jednoho syna a jednoho vnuka.

Setkání vedení lékařských fakult ČR a SR 2023

Ve dnech 3.–4. listopadu 2023 se ve Špindlerově Mlýně v Harmony Club Hotelu uskutečnilo Setkání vedení lékařských fakult České republiky a Slovenské republiky, jehož organizování měla letos na starosti Lékařská fakulta v Hradci Králové Univerzity Karlovy. Setkání se účastnilo celkem 127 zástupců z 13 lékařských fakult, z toho 9 fakult bylo z Česka a 4 ze Slovenska.

V průběhu pátečního odpoledne a sobotního dopoledne byla na programu jednání v jednotlivých odborných sekcích k aktuálním tématům, které se týkají oblasti vzdělávání lékařů a zdravotních sester. Z těchto jednání následně vzešly závěrečné výstupy, které předsedkyně a předsedové sekcí prezentovali na závěrečném plenárním zasedání.

Připomínka 17. listopadu na LF HK

I letos si studenti a zaměstnanci Lékařské fakulty v Hradci Králové připomněli listopadové události let 1939 a 1989. Protože svátek vyšel na pátek, studentský spolek Asociace studentů medicíny zorganizoval ve spolupráci s fakultou vzpomínkové setkání již v úterý 14. listopadu navečer. Konalo se před budovu fakulty v Šimkově ulici a účastníci si kromě poslechu proslovů pana děkana Jiřího Mandáka a prezidenta ASM Josefa Kutlvašra mohli také zazpívat dobové písně, prohlédnout si tematickou výstavu, dobové fotografie a sepsané vzpomínky pamětníků nebo zapálit svíčku na počest těch, kteří bojovali za naši svobodu a demokracii.

Tato výstava byla pro širokou veřejnost následně zpřístupněna ve vstupním vestibulu budovy až do večera 17. listopadu. Návštěvníci, kteří dorazili v podvečer a večer tohoto svátečního dne, měli šanci zhlédnout výstavu navíc slavnostně nasvícenou do barev trikolory a v doprovodu dobových písní.

Vývoj nových léčiv na onkologická onemocnění v prostředí FN HK

Vývoj a výzkum nových léčiv je jedna z výzkumných priorit Fakultní nemocnice Hradec Králové a je v ní ztělesněn Centrem Biomedicínského výzkumu. To však ve svém bádání po nových léčivech využívá vhodné synergie s klinickými či diagnostickými pracovišti FN HK. Je totiž nanejvýš výhodné, když účinnost nových potenciálních léků se zkouší přímo na materiálu poskytnutém samotným pacientem (samozřejmě s jejich souhlasem). Jedním takovým příkladem, je výzkum nových léčiv na nádorová onemocnění mozku, konkrétně na multifonní glioblastom (dle mezinárodní klasifikace *astrocytom grade IV*), což je nádorové onemocnění charakteristické vysokou mírou agresivity a zejména velmi proměnlivými vlastnostmi, jak jeho název napovídá. Díky spolupráci PharmDr. Lukáše Goreckého Ph.D. z Centra biomedicínského výzkumu a MUDr. Petra Krúpy Ph.D. z Neurochirurgické kliniky, kliniky Onkologie a radio-terapie a Fingerlandova ústavu patologie lze tak např. zkoušet účinnost nových potenciálních léčiv přímo na onkologických tkáních odstraněných pacientům Neurochirurgické kliniky.

Dalším výrazným příkladem této úspěšné multioborové spolupráce je také dlouhodobá a efektivní spolupráce mezi doc. PharmDr. Janem Korábečným, Ph.D. z Centra biomedicínského výzkumu a MUDr. Benjaminskem Viškem ze IV. interní hematologické kliniky v rámci grantu podpořeného Agenturou pro zdravotnický výzkum České re-

publiky. Tento projekt s názvem „*Nové inhibitory FLT3 tyrozinkinázy v léčbě leukémie*“ byl udělen v letošním roce a bude řešen do konce roku 2026. Cílem projektu je vyvinout nové klinické kandidáty pro léčbu akutní myeloidní leukémie (AML). AML tvoří až 80 % akutních leukémií u dospělých a 15–20 % u dětí přičemž průměrný výskyt nových případů AML v celé populaci je 3,4/100 000 obyvatel. Jelikož se jedná o vědecky náročné téma, budou na něm spolupracovat kolegové z Farmaceutické fakulty v Hradci Králové (vědecký tým vedený doc. PharmDr. Martinou Čěčkovou, Ph.D.), a z Lékařské fakulty v Hradci Králové (tým prof. MUDr. Martyňky Řezáčové, Ph.D.).

Co se skrývá za takto složitým názvem grantu? FLT3 kináza je enzym, která hraje klíčovou roli v regulaci normálního růstu a diferenciaci krvetvorných buněk. Nicméně, v případě poruchy funkce tohoto enzymu, které jsou pozorovány právě u pacientů s AML, může dojít k nekontrolovanému růstu buněk, tedy rakovinovému bujení. Léčiva, které jsou schopná tento enzym zablockovat jsou tak slibným směrem ve výzkumu, protože blokáda tohoto enzymu může vést k zastavení růstu a šíření leukemických buněk. Dalším fasci-nujícím aspektem této oblasti výzkumu je možnost využití tzv. personalizované medicíny, tedy přístupu „pacientovi na míru“. Zjednodušeně řečeno, výzkumníci se snaží najít specifické mutace v enzymu FLT3 u pacientů s AML a následně vyvíjet cílená léčiva, které by byly účinné přesně proti těmto mutacím.

Přestože i zde se jedná o pouze o základní výzkum, který své vlastní uplatnění v klinické praxi může nalézt až za mnoho let, budoucnost výzkumu v oblasti léčiv cílených na FLT3 je plná nadějí. Stále čekáme na plné porozumění mechanismům rezistence, tedy neúčinnosti stávajících léků, výsledky dosavadního výzkumu již naznačují, že můžeme stát na prahu revoluční změny v léčbě leukémií. Společným cílem tohoto medicínského projektu je poskytnout pacientům efektivní a šetrnou léčbu, a výzkum FLT3 kinázových inhibitorů představuje jednu z klíčových cest, kterou tato snaha směřuje.

Jan Korábečný,
Ondřej Soukup

Tým laboratoře organické syntézy. Dr. Gorecki první zleva, doc. Korábečný třetí zprava

Výroční sjezd České neurochirurgické společnosti ČLS JEP

Společná fotka na závěr zahraniční sekce kongresu: (zleva) prof. Smrčka, prof. Beccaria (Paříž), prof. Krajina, prof. Charbel (Chicago), prof. Sameš, prof. Froelich (Paříž), doc. Petr (Innsbruck), doc. Česák, v pozadí prim. Fiedler

Ve dnech 8.–10. 11. 2023 se konal v kongresovém hotelu Aldis v Hradci Králové celostátní sjezd České neurochirurgické společnosti ČLS JEP s mezinárodní účastí. Tematicky byl kongres velice pestrý. Zabýval se všemi základními subspecializacemi oboru, tedy onkoneurochirurgií, cévní neurochirurgií a dětskou neurochirurgií. Celý blok byl věnován dynamicky se rozvíjející spondylochirurgii. Jedním z témat sjezdu byly i nové postupy a technologie, které si našly v posledních letech v neurochirurgii uplatnění.

Kongres byl pořádán Nadačním fondem pro rozvoj neurochirurgie v Hradci Králové spolu s organizační podporou firmy Garant pod patronací ředitele Fakultní nemocnice MUDr. Aleše Hermana, Ph.D. a děkana Lékařské fakulty prof. MUDr. Jiřího Mandáka, Ph.D. Záštitu nad celou akcí převzal Magistrát města Hradec Králové reprezentovaný primátorkou Mgr. et Mgr. Pavlínou Springerovou, Ph.D. a Královéhradecký kraj v čele se svým hejtmánem Mgr. Martinem Červíčkem, kterého zastoupil ekonomický náměstek pan JUDr. Ing. Rudolf Cogan, Ph.D.

Kongresu se zúčastnilo přes 150 lékařů a 80 sester, které zaplnily svým odborným programem čtyři přednáškové bloky v sále Panorama.

Úvod kongresu se v hlavním přednáškovém sále nesl ve slavnostním duchu s krátkými příspěvky garantů, kteří popřáli akci odborný i společenský úspěch. Přednosta kliniky doc. MUDr. Tomáš Česák, Ph.D. ve svém úvodním příspěvku připomněl začátky neurochirurgie v Hradci Králové. Vyzdvihl především historickou roli akademika Rudolfa Petra, který v roce 1952 založil v Hradci Králové první samostatnou neurochirurgickou kliniku v tehdejší Československu. Osvěžením úvodního bloku se bezesporu stala prezentace Mgr. Zuzany Petrof Ceralové, která popsala historický vývoj hradecké firmy Petrof zaměřující se na výrobu pian.

Další bloky odborných přednášek byly vyplněny příspěvky předních českých a slovenských neurochirurgů a spondylochirurgů. Ozdobou sjezdu se stala sekce renomovaných zahraničních hostů představující současnou špičku v Evropě i ve světě. První dva hosté z Paříže se prezentovali velice impozantně. Prof. Kévin Beccaria, MD, Ph.D. přednesl své bohaté zkušenosti s dětskou operativou meduloblastomů, prof. Sébastien Froelich, MD, Ph.D. upoutal auditorium excelentní přednáškou o kombinovaných přístupech k lézím baze lební. Prof. Fady Charbel, MD, Ph.D. z Chicaga se svým

filosofickým pojetím přednášky připomněl nutnost sebereflexe v oboru, který je náročný a krásný zároveň. Zahraniční sekci doplnil hradecký neurointervenční neuroradiolog prof. Antonín Krajina, který svým příspěvkem připomněl historické souvislosti endovaskulárních intervencí ve FN HK. Svě vystoupení doplnil aktuální přednáškou o vlastních zkušenostech při léčbě durálních AV zkratů.

Čtvrteční společenský večer byl rozdělen do dvou částí. První se odehrála v Kostele Nanebevzetí Panny Marie, kde duo Václav Uhlíř (varhany) a Jiří Stivín (flétny) doslova nadchlo účastníky kongresu směsicí jazzové i klasické barokní hudby. Pokračování kongresu v reprezentativních prostorách Petrof Gallery přispělo nejenom k vynikající prezentaci místní firmy, ale poskytlo navíc i důstojný prostor pro společenský večer vyplněný živými diskuzemi mezi jednotlivými účastníky. V rámci slavnostního úvodu byli oceněni Čestným členstvím ČNCHS prof. Charbel, prof. Froelich a prof. Krajina za významné zásluhy o rozvoj české neurochirurgie.

ČNCHS kongres konaný v novém kongresovém hotelu v Hradci Králové byl jak odborně, tak i společensky velice

Prof. Krajina obdržel čestné členství ČNCHS, které předali doc. Česák a předseda ČNCHS prof. Sameš

úspěšný. Návštěvníky byl hodnocen velice pozitivně. Hradečtí neurochirurgové jako organizátoři akce tak přispěli důstojným způsobem k oslavám 95. výročí vzniku Fakultní nemocnice Hradec Králové.

Doc. MUDr. Tomáš Česák, Ph.D.
přednosta NCH kliniky FNHK

XIX. soudnělékařský den pro orgány činné v trestním řízení

Dne 26. 9. 2023 proběhl v Kongresovém centru Aldis v Hradci Králové **XIX. soudnělékařský den pro orgány činné v trestním řízení** pořádaný Ústavem soudního lékařství LF UK a FN Hradec Králové. Akci zahájil a svým slovem provázal prim. MUDr. Miroslav Šafr. Před započátkem prvního odborného bloku krátce vystoupil a posluchače přivítal děkan LF UK v Hradci Králové prof. MUDr. Jiří Mandák, Ph.D. V rámci úvodního slova vystoupil rovněž přednosta pořádatelského pracoviště prof. MUDr. Petr Hejna, Ph.D., MBA

a připomenul klíčové momenty pracoviště z první dekády působení v areálu Fakultní nemocnice Hradec Králové. Odborný program, rozdělený do dvou bloků, čítal celkem 8 odborných příspěvků pojednávajících o úmrtích spojených s pádem stromu, forenzních aspektech posuzování útoků pěstí, problematice úmrtí cizinců v Královéhradeckém kraji, fatální nehodě při potápění (kazuistické sdělení), úmrtích dětí nesených v šátku, kani-balizmu (kazuistické sdělení) a analýze dopisů na rozloučenou. Mimo členů lékařského kolektivu pořádatelského pracoviště vystoupil také doc. MUDr. Jaromír Kočí, Ph.D., FASC (Klinika urgentní medicíny LF UK a FN Hradec Králové) s vyžádanou přednáškou zaměřenou na urgentní výkony prováděné v rámci přednemocniční a nemocniční péče, včetně názorných videoukázek.

Akce byla rovným dílem finančně podpořena Fakultní nemocnicí Hradec Králové a Lékařskou fakultou UK v Hradci Králové. Přednáškový den se těšil účasti cca 300 posluchačů z řad policistů, státních zástupců, soudců, techniků OKTE a dalších odborníků z Královéhradeckého kraje a okolních regionů.

MUDr. Dalibor Kovařík

XXIX. královéhradecké ošetřovatelské dny

Ve dnech 14.–15. září 2023 proběhly v prostorách EA Hotelu Tereziánský dvůr Hradec Králové XXIX. královéhradecké ošetřovatelské dny. Tradičně je pořádá Česká asociace sester – Region Hradec Králové za podpory Nadace pro rozvoj v oblasti umělé výživy, metabolismu a gerontologie. Záštitu nad akcí převzal prof. MUDr. Vlastimil Válek, CSc., MBA, EBIR – ministr zdravotnictví ČR, dále Fakultní nemocnice Hradec Králové, Lékařská fakulta v Hradci Králové a Město Hradec Králové.

Hlavní témata kongresu byla: Jak pečovat o své tělesné a duševní zdraví, Ošetřovatelská péče o pacienty s kožními defekty, dekubity, kazuistiky z ošetřovatelské praxe a připomněli jsme si také 30 let vzdělávání sester v bakalářském studijním programu Ošetřovatelství na LF HK.

Pozvání na akci jako čestní hosté přijali Mgr. et. Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D. primátorka Města Hradec Králové, prof. MUDr. RNDr. Milan Kaška, Ph.D. proděkan pro doktorské studijní programy a výuku bakalářských programů Lékařské fakulty v Hradci Králové, MUDr. Aleš Herman, Ph.D. ředitel Fakultní nemocnice Hradec Králové, Mgr. Lenka Šnajdrová za Odbor ošetřovatelství a nelékařských povolání při Ministerstvu zdravotnictví ČR, PhDr. Františka Ertlová za Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských oborů, Mgr. Markéta Vojtová za VOZŠ a SZŠ Hradec Králové, Mgr. Viera Šandriková za Nadaci pro rozvoj v oblasti umělé výživy, metabolismu a gerontologie. Byli jsme potěšeni, že pozvání na kongres přijala i Mgr. Iveta Lazorová, PhD., MPH, dipl. p. a. prezidentka Slovenské komory sester a pôrodných asistentiek. Čestné hosty a účastníky přivítala náměstkyně pro ošetřovatelskou péči FN Hradec Králové Mgr. Dana Vaňková a předsedkyně České asociace sester – Region Hradec Králové Bc. Ivana Roďanová.

Po oba dny zaznělo celkem 34 zajímavých přednášek, vystaveno bylo 6 posterů s odbornou tematikou. První den kongresu zaznělo sdělení Mgr. Ivety Lazorové, Ph.D., MPH, dipl. p. a. prezidentky Slovenské komory sester a pôrodných asistentiek, kde jsme si vyslechli úspěchy a problémy sester na Slovensku. Účastníky kongresu zaujala například přednáška Cirkadiánní stravování a regenerace těla při směnném provozu MUDr. Tomáše Soukupa nebo sdělení Mgr. Lucie Jarešové Role vojenské zdravotní služby v přípravě a výcviku TCCC (Tactical Combat Casualty Care). Lékařská fakulta v Hradci Králové představila práci na projektu AZV č. NU20-09-00454 Postoje rodičů a laické veřejnosti k očkování: Hodnocení a intervence na podporu důvěry v očkování. O své zkušenosti se také podělily přednášející sestry z oblasti léčby ran, kde byly prezentovány velice zajímavé podrobné kazuistiky, například Není noha jako noha, kde Mgr. Diana Hanzliková prezentovala péče o komplikovaný kožní defekt.

Chtěly bychom za celý organizační výbor kongresu touto cestou poděkovat všem, kteří se podíleli na velice kvalitním, odborně a na vysoké úrovni připraveném kongresu včetně jeho zajištění, všem přednášejícím za jejich pečlivě připravené a zpracované přednášky. Doufáme, že se i na příštích XXX. královéhradeckých ošetřovatelských dnech opět sejdem v hojném počtu.

Těšíme se na setkání s Vámi opět v září 2024.

*Mgr. Dana Vaňková
náměstkyně pro ošetřovatelskou péči
Mgr. Ivana Dvořáčková, Ph.D.
zástupkyně NOP Fakultní nemocnice Hradec Králové
Bc. Ivana Roďanová
předsedkyně ČAS – Region Hradec Králové*

Výzkumná skupina **CHROMED**

Členové skupiny Chromed (zleva) Mgr. Dorota Turoňová, Ph.D., PharmDr. Kristýna Mrštná, Filip Hátle, Mgr. Nikola Přívratská, Chawewan Suwanvecho, MSc., doc. RNDr. Lenka Kujovská Krčmová, Ph.D.

Stručná historie skupiny

Výzkumná skupina Chromed (Chromatography method development / Chromatography for medicine) navázala na výzkum doc. RNDr. Dagmar Solichové, Ph.D., která působila v rámci III. interní gerontometabolické kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové (FN HK). Paní docentka Solichová kromě výzkumu, na kterém pracovala, založila tradici výchovy studentů doktorského studia se zaměřením na vývoj nových chromatografických metodik pro klinickou praxi, dále se věnovala diplomantům a studentům na stážích ze zahraničních univerzit. Hlavním cílem byla spolupráce s lékaři FN HK a jejich podpora v klinickém výzkumu. Doc. Solichová byla ve své době na předních místech publikačního žebříčku FN HK a podařilo se jí získat celou řadu projektů zdravotnického výzkumu. V laboratoři vychovala celkem 6 studentů doktorského studia, kteří v současnosti pracují v oboru, vedla více než 20 diplomantů, rigorozantů a studentů ze zahraničních pracovišť.

Jednou ze zmíněných studentek byla také doc. RNDr. Lenka Kujovská Krčmová, Ph.D., která převzala vedení skupiny po odchodu doc. Solichové do penze. V té době byla také laboratoř přearažena pod Ústav klinické biochemie a diagnostiky a vznikl její název Chromed. Lenka Kujovská v současnosti pokračuje ve stopách doc. Solichové a v tra-

dicí výchovy mladých vědců. Celkem již pod jejím vedením úspěšně zakončilo studium 6 studentů doktorského studia a 3 studují v prezenční formě.

Výsledky týmu

V současné době je tým tvořen 2 vysokoškoláky 1 středoškolákem a třemi studenty doktorského studia. I přesto, že se jedná o takto malou výzkumnou skupinu, podařilo se jejím členům získat velké množství výzkumných projektů ve spolupráci s lékaři z mnoha pracovišť FN HK. Jedním z aktuálních je například grant Agentury pro zdravotnický výzkum s názvem Stanovení potenciálních prognostických laboratorních markerů u pacientů s COVID-19, kde tým úzce spolupracuje s Klinikou infekčních onemocnění a Plicní klinikou FN HK. Tým publikuje v posledních letech v řadě prestižních časopisů, ačkoliv se věnuje zejména klinickému, tedy aplikačnímu výzkumu. Od roku 2020 vyšlo členům týmu celkem 23 prací v impaktovaných časopisech z toho 8 v prvním kvartilu, 9 v druhém kvartilu a dokonce 2 v prvním decilu. Členové týmu se také snaží reprezentovat Fakultní nemocnici na mezinárodních symposiích. V roce 2023 se výzkumná skupina pyšní hned celou řadou úspěchů, z nichž je třeba vyzdvihnout vítězství doc. Kujovské Krčmové na mezinárodní konferenci IMA 2023 v řecké Chanii, kde

Titulní strana časopisu britské chemické společnosti *Analytical Methods* s obrázkem, který vytvořila Chaweewan Suwanvecho, MSc.

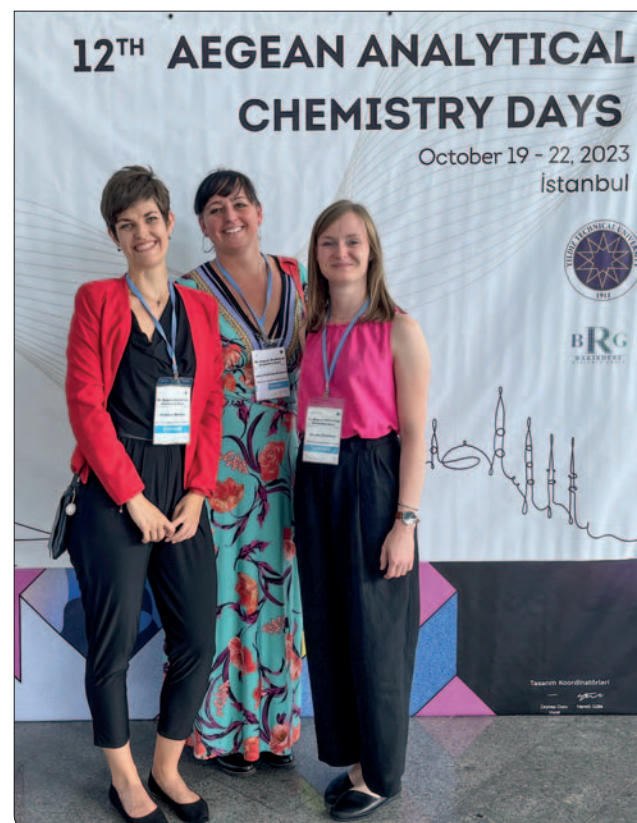
v posterové sekci v konkurenci dalších 73 posterů zvítězila s tématem Microsampling a moderní techniky přípravy vzorků v bioanalýze pro klinický výzkum (autoři: Lenka Kujovská Krčmová, Chaweewan Suwanvecho, Dorota Turoňová, Kateřina Matoušová, Ludmila Matysová, František Švec). Doc. Kujovská mimo jiné na této konferenci přednášela na téma Stanovení nových prognostických markerů u hospitalizovaných pacientů s COVID-19, kde prezentovala výsledky studie ve FN HK.

Dalším úspěchem v roce 2023 je první místo studentky doktorského studia oboru Bioanalytické metody Chaweewan Suwanvecho, MSc., kdy na nejprestižnější světové chromatografické konferenci HPLC 2023 v Düsseldorfu ve vědecké soutěži HPLC tube uspěla se svým animovaným videem na téma „Jak vaše chromatografie mění svět k lepšímu?“. Zmíněná prestižní vědecká soutěž je zaměřena na prezentaci výzkumných projektů formou videa, ve kterém mladí vědci představují dopad svého výzkumu na lidskou společnost. Tématem Chaweewan Suwanvecho byly mikrosamplingové techniky suché kapky krve a její modifikace pomocí nanovláken ve spojení s HPLC pro využití v klinickém výzkumu. Pro profesionální tvorbu tohoto videa se ve svém volném čase musela naučit softwarové možnosti animace, kdy zábavným pojetím dokázala nevšedně prezentovat podstatu svého projektu a získala mezinárodní ocenění.

Stejná studentka rovněž vytvořila grafiku na titulní stranu časopisu britské chemické společnosti *Analytical Methods* k článku „Analysis of terbinafine in PLGA-based drug delivery systems by a fast and sensitive UHPLC-DAD method“, (Mrstna, K. et al).

Zájem vzbudila celá výzkumná skupina dokonce i u Českého rozhlasu, kdy do laboratoří ve Fakultní nemocnici zamířili redaktoři Magazínu Experiment a vznikla tak reportáž na téma „Chromatografie a její přínos pro klinickou praxi“, jejímž primárním cílem bylo ve stručnosti přiblížit podstatu bioanalytického výzkumu jako takového.

Do mozaiky výjimečného roku výzkumné skupiny zapadá i ocenění Mgr. Doroty Turoňové, Ph.D. na mezinárodní konferenci AACD 2023 v tureckém Istanbulu, jelikož v neobvykle vysoké konkurenci 165 prezentovaných posterů zvládla zaujmout tématem „Neopterin, kynurenin a trypto-

PharmDr. Kristýna Mrštná, doc. RNDr. Lenka Kujovská Krčmová, Ph.D. a Mgr. Dorota Turoňová, Ph.D. na konferenci AACD 2023 v Istanbulu

fan jako nové prognostické markery u hospitalizovaných pacientů s SARS-CoV-2 infekcí” a obsadit nádherné druhé místo.

Budoucnost

V následujících letech členové Chromedu budou pokračovat ve výzkumu orientovaném na moderní trendy zejména v preanalýze, jejichž hlavním cílem je benefit pro pacienty nejen FN HK, bude pokračovat spolupráce s lékaři Neurochirurgické kliniky, III. Interní gerontometabolické kliniky, IV. Interní hematologické kliniky, Ústavem klinické imunologie a alergologie, Klinikou onkologie a radiologie a mnoha dalšími. V neposlední řadě budou nadále pracovat na vývoji nových moderních metodik pro stanovení biologicky aktivních látek, které využijí zejména lékaři FN HK pro své výzkumné studie.

Filip Hátle, Lenka Kujovská Krčmová
Fotografie: z archivu skupiny Chromed

Jubilejní XXV. Hradecké virologické dny

Jsmo velice rádi, že se nám po dvouleté odmlce způsobené epidemií COVID-19 podařilo ve dnech 17. a 18. října 2023 uspořádat v Novém Adalbertinu v Hradci Králové již XXV. Hradecké virologické dny, celostátní virologickou konferenci, která má v České republice nejdelší tradici. Jubilejní ročník, letošní odborný program i příjemné přátelské prostředí přilákaly letos více než 140 účastníků z celé republiky i ze Slovenska.

Po slavnostním zahájení konference přednostou ÚKM prof. P. Boštíkem a uvítání účastníků ředitelem Fakultní nemocnice Hradec Králové dr. A. Hermanem, emeritním přednostou kliniky infekčních nemocí LF HK doc. S. Plíškem a paní primátorkou města Hradec Králové P. Springerovou seznámil přítomné s čtvrtstoletím konání Hradeckých virologických dnů příspěvkem dr. Štěpánové z ÚKM FN HK. Vůbec první setkání českých virologů v Hradci Králové se konalo v roce 1995 na popud prof. Jiřího Horáčka, tehdejšího přednosty ÚKM FN HK a LF HK, kdy bylo nutné, aby se česká virologická veřejnost seznámila s tehdejším prvním sazebníkem výkonů, diskutovala o problémech, které přinesl a snažila se o správné a odpovídající bodové ohodnocení výkonů virologické diagnostiky. Účastníci tehdy rozhodli, že pravidelné setkání klinických virologů s odborným programem, které až dosud v portfoliu mikrobiologických konferencí chybělo, se bude konat každý rok. Do roku 2003 byl hlavním organizátorem a duší těchto setkání prof. Horáček, od roku 2004 až do dneška je po odborné i praktické stránce organizovala a vedla emeritní vedoucí virologie ÚKM a emeritní primářka, dr. Vlasta Štěpánová. Po dobu 25 ročníků Hradeckých virologických dnů, jak jsme každoroční setkání virologů nazvali, se místo této konference zapsalo mezi nejúspěšnější celostátní odborná setkání pracovníků v klinické mikrobiologii. Letos si pamětníci připomněli čtvrtstoletí konání této akce i atmosféru nejstarších ročníků Hradeckých virologických dnů několika fotografiemi a vzpomínali na mnohé kolegy, kteří nás již opustili.

Na základě výsledků odpovědní ankety z minulého ročníku konference byla vybrána tato hlavní odborná témata letošního ročníku: „Virové hepatitidy“, „Neurotropní viry a virové infekce CNS“, komplikace onemocnění COVID-19 a varia. Přednášky i vystavená posterová sdělení se týkala laboratorní diagnostiky, klinického průběhu, terapie a prevence i epidemiologie uvedených virových infekcí.

V bloku „Virové hepatitidy“ bylo předneseno 8 sdělení, která se především týkala hepatitidy E (VHE) a C (VHC). Dr. Fabiánová ze SZÚ Praha referovala, že počet případů VHE, v současnosti celosvětově nejčastější akutní virové hepatitidy, významně narůstá ve státech EU i v České republice. Registru ISIN bylo za 8 měsíců r. 2023 hlášeno v ČR 471 případů VHE, další nárůst se předpokládá. Většina osob má asymptomatický nebo mírný průběh infekce s nejčastěji zachyceným genotypem 3, ale u imunosuprimovaných pacientů může onemocnění přecházet do chronicity s dlouho-

dobým průběhem a komplikacemi (přednášky dr. Štěpánové a dr. Fajfra z ÚKM FN HK). Je nutné sledovat epidemiologii VHE ve vztahu k existujícímu riziku přenosu VHE prostřednictvím transfuze krve, zejména u pacientů s oslabenou imunitou.

Dr. Vašíčková z Masarykovy Univerzity v Brně hovořila o shodných výsledcích genomové analýzy kmenů HEV izolovaných u zvířat a lidí, na níž dlouhodobě pracuje. Doc. Šperl z IKEM Praha seznámil s novým trendem komplexního vyšetřování a léčby infekce HCV u uživatelů drog. Dr. Němeček, vedoucí NRL pro virové hepatitidy a HIV, SZÚ Praha informoval o novém skríningu dárců v transfúzní službě. Velkým problémem protilátkového screeningu dárců krve je existující imunologické okno, kdy i serologicky negativní pacient může být infekční, zejména u VHC může být imunologické diagnostické okno až půl roku. Přenos HIV krevní transfúzí zatím v ČR nebyl zaznamenán, ale tato možnost s narůstajícím počtem případů HIV pozitivitivity roste. Na eliminaci těchto rizik jsou v zahraničí už od roku 1997 zaváděny testy PCR, které tyto infekce zachytí velmi brzy po nákaze, kdy protilátky ještě nemusí být tvořeny. Toto tzv. NAT testování čili testování nukleových kyselin PCR se však u nás zatím povinně neprovádí. Na základě těchto poznatků se diskutuje zavedení NAT testování u dárců i v ČR. Doc. Plíšek z KIN FN a LF UK seznámil s novými doporučenými postupy u hepatitidy D.

V bloku „Virové neuroinfekce“ představili autoři 5 sdělení. Dr. Kračmarová z KIN FN HK přednesla jako každý rok velmi pěkný přehledný příspěvek týkající se těchto infekcí u dětí. Zatímco v posledních dvou desetiletích let jsme u dětí svědky ústupu bakteriálních meningitid, u virových neuroinfekcí tento trend nepozorujeme. I při benigním průběhu jsou spojeny s dlouhou hospitalizací a zatěžují dětského pacienta i potřebou invazivních diagnostických metod. U nejnižších věkových kategorií a u imunokompromitovaných dětí se můžeme setkat i se závažným průběhem, který může ovlivnit i nedostupnost kauzální terapie. U nás jsou nejčastější neuroinfekce způsobené virem klíšťové meningoencefalitidy (VKE), enteroviry a herpetickými viry, u kterých je sice

většinou k dispozici cílená protiinfekční léčba, ale zejména u encefalitidy způsobené HSV1 je prognóza nadále velmi závažná. Pracovníci Biologického centra AV v Českých Budějovicích, dr. Kamiš a dr. Palus hovořili o výsledcích analýzy kmenů viru klíšťové encefalitidy u nemocných a klíšťat. Z počátečních výsledků lze usuzovat, že virémie je většinou nízká a krátkodobá, detekce virové RNA ve vzorcích sér pacientů negativně koreluje s titry protilátek. Fylogenetická analýza ukazuje značnou diverzitu lokálních kmenů virů i jejich genetickou stabilitu. Rozsah poškození nervové tkáně je spojen s virovou infekcí a zánětlivou reakcí v návaznosti na rozrušení hematoencefalické bariéry, kde role buněk tvořící bariéru není zcela objasněna. Studie na myším modelu ukázala, že všechny tyto typy buněk jsou citlivé k infekci VKE, avšak rychlost replikace viru a procento infikovaných buněk se liší. In vitro model lidské hematoencefalické bariéry odhalil, že virus může bariérou projít transcelulární cestou, aniž by narušil její integritu. Dr. Stejskal z KIN v Praze na Bulovce potvrdil, že oteplující se klima způsobuje přesun přenosu infekcí původně tropického a subtropického pásu do severnějších oblastí a s mnoha se již můžeme setkat nebo v blízké budoucnosti setkáme i v ČR.

Blok přednášek na téma „COVID-19 a jeho dlouhodobé komplikace“ i další respirační infekce přinesl zajímavé přednášky doc. Koblížka z plicní kliniky, dr. Fortunata z GMK, dr. Fejta z nemocnice v Havlíčkově Brodě i dr. Hobzové z ONH FN HK. S dlouhodobými následky a komplikacemi pandemie COVID-19 se ještě budeme setkávat. U mnoha kriticky nemocných pacientů vedl průběh COVID-19 k nutnosti invazivní ventilace. U těchto pacientů docházelo často k rozvoji sekundárních infekcí respiračního traktu způsobených gram negativními bakteriemi, často s AmpC a ESBL rezistencí, gram pozitivními bakteriemi, kvasinkami (zvláště druhem *Candida glabrata*), houbami (*Aspergillus* nebo *Mucor*) i viry (CMV, HSV) s vysokou mortalitou. Dr. Hubáček z ULM 2.LF UK Praha Motol potvrdil, že HSV je důležitým plicním patogenem, který by měl být testován u pacientů na JIP, následná virostatická terapie, obvykle s dobrou klinickou odpovědí, zlepšila přežití kriticky nemocných pacientů. Dr. Rozsivalová z odd. klinické farmacie FN HK a FaF UK představila léčebné možnosti COVID-19. Na základě dlouhodobého sledování analyzoval prof. Pazdiora z LF Plzeň rotavirové a norovirové infekce.

Jubilejní XXV. Hradecké virologické dny uzavřel prof. Boštík, přednosta ÚKM FN HK a LF HK informováním o novinkách ve výzkumu, diagnostice a léčbě virových infekcí, které byly na programu letošního kongresu Evropské společnosti pro klinickou virologii v Miláně.

Příjemná atmosféra dvoudenní konference byla podpořena diskuzí v kuloárech, u stánků vystavujících firem i večerním přátelským posezením v refektáři Nového Adalbertina. Jubilejní Hradecké virologické dny, již 25. celostátní setkání virologů v Hradci Králové, byly velice úspěšné. Doufám, že laskavý čtenář tohoto příspěvku v časopisu SCAN byl prezentovaným programem letošních Hradeckých virologických dnů natolik zaujat, že jej příští rok na naší konferenci uvítáme.

MUDr. Vlasta Štěpánová, Ph.D.
ÚKM FN HK a LF UK

Týdny pro duševní zdraví na LF HK

V první dva říjnové týdny proběhly na Lékařské fakultě v Hradci Králové hned čtyři akce pro zaměstnance, studenty i širokou veřejnost, kterými se fakulta zapojila do celorepublikové osvětové kampaně Týdny pro duševní zdraví.

V úterý 3. října se v Bio Central konala přednáška doc. Davida Skorunky z Ústavu preventivního lékařství. Ve své přednášce se pan docent věnoval mj. nárokům lékařské profese a jejich specifikům, faktorům, které ovlivňují jejich podobu i zvládání, rizikům dlouhodobého stresu, syndromu vyhoření a tomu, jak ho na sobě poznat i jak mu předcházet. Záznam přednášky je dostupný k poslechu ve fakulturním podcastu LF HK Medicast.

O dva dny později, ve čtvrtek 5. října, se v sále Galerie Na Hradě konal workshop vedený MUDr. Terezou Kertész, absolventkou LF HK a také certifikovanou instruktorkou jógy. Účastníci workshopu si vyzkoušeli dechová cvičení na zklidnění a uvolnění a na závěr i krátkou meditaci.

V úterý 10. října se studentky LF HK zúčastnily workshopu v arteterapeutické dílně Psychiatrické kliniky LF HK a FN HK, který vedla paní Martina Jiroutová. Studentky se-

známila s technikou imaginace, využívanou v arteterapii.

Program zakončil workshop jógy smíchu, který ve čtvrtek 12. října vedl v sále Galerie Na Hradě mgr. Petr Vrběcký, certifikovaný lektor. Účastníci si vyzkoušeli různé druhy smíchu v různých jógových pozicích nebo během vzájemného potkávání se mezi sebou.

Mgr. et Mgr. Hana Živná
Oddělení propagace a vnějších vztahů LF HK

XXVII. Szamův den

Dne 26. října 2023 pořádala Stomatologická klinika v Hradci Králové již 27. ročník odborné konference Szamův den. Akce se konala ve Výukovém centru Univerzity Karlovy, Lékařské fakulty v Hradci Králové v areálu FN HK. Plná posluchárna návštěvníků z řad praktických zubních lékařů, studentů zubního lékařství a zaměstnanců kliniky s velkým zájmem sledovala odborný program vytvořený ve spolupráci se Stomatologickou klinikou v Plzni.

Děkan LF HK prof. Mandák a přednosta Stomatologické kliniky doc. Slezák v úvodu zavzpomínali na dlouholetého přednostu kliniky prof. Szamu, na jehož počest je tato konference pojmenována. Přednosta plzeňské kliniky doc. Hauer shrnul možnosti využití podčelistní slinné žlázy při onkologických operacích v oblasti dutiny ústní a krku a demonstroval vlastní úspěšné případy několika typů takových operací. Primář těžké kliniky dr. Genčur pak prezentoval 19leté zkušenosti s endoskopií slinných žlaz, využí-

vanou jak pro diagnostiku, tak pro léčbu. Dr. Liška hovořil o souvislostech mezi chronickou hypertrofickou orální kandidózou a nádorovými onemocněními nejen dutiny ústní a ukázal rozsáhlý soubor pacientů sledovaných s histologicky verifikovanou touto diagnózou. Prof. Merglová demonstrovala úspěšné využití intraorálního skenování při zhotovení patrové desky u kojence s Pierre Robinovou sekvencí. Dr. Böhmová poté shrnula poznatky o využití obličejové masky pro léčbu obráceného skusu, které doplnila o vlastní zkušenosti. V závěrečné přednášce dopoledního bloku dr. Pěnkava demonstroval využití individuálně zhotovených implantátů při léčbě pacientů s atrofií alveolárního výběžku.

V pracovním postupu je využit digitální trojrozměrný model čelisti na podkladě dat z CBCT, na němž je digitálně vymodelován tvar implantátu, který je následně vyfrézován nebo vyroben 3D tiskem titanové slitiny.

Odpolední program pak patřil přednášejícím z královéhradecké kliniky (prof. Koberové Ivančakové, doc. Radochové, dr. Novákové, dr. Tučkovi, pí. Prouzové, dr. Vavříčkové, p. Havrdovi, pí. Smejkalové, dr. Heneberkovi, dr. Krupkovi a dr. Kapitánovi), kteří prezentovali své zajímavé kauzistiky v širokém spektru stomatologických oborů, jmenovitě pedostomatologii, orální medicínu, maxilofaciální chirurgii, dentální hygieně, protetice, ortodontii a endodontii. Konference úspěšně splnila své cíle a organizátoři se již těší a zvou na další ročník Szamova dne na podzim 2024.

*MUDr. Martin Kapitán, Ph.D.
Stomatologická klinika
FN HK a LF HK*

Nový Zpravodaj FN HK

Fakultní nemocnice Hradec Králové začala v létě vydávat vlastní zpravodaj, který informuje veřejnost i zaměstnance o novinkách v provozu tohoto zdravotnického zařízení. Zpravodaj vychází šestkrát ročně, v tištěné formě je umístěn ve stojanech na dvou místech v přízemí Pavilonu interních oborů FN HK a jednom v Pavilonu profesora Bašteckého FN HK, k dispozici je také na www.fnhk.cz/zpravodaj.

Lázně před sto lety

4. Janské Lázně

Janské Lázně – středisko lázeňského života

Pěkná je tu krajina a možné jsou hojné vycházky do krásného okolí. Hojně je tu pěkných vyhlídek!

Janské Lázně, celkový pohled, před rokem 1918, soukromá sbírka

Historie

Janské Lázně – horské lázeňské místo, jehož první zmínka a objev léčivého pramene je opředen legendou, podle níž by se tradice lázní mohla vázat již k roku 1006. V 16. století byla u pramene postavena kaplička sv. Jana Křtitele. V 17. století je toto místo spjato s rodem Schwarzenbergů a zřízením prvních lázní, resp. dřevěného přízemního „lázeňského domu“ dřevěnými káděmi, které se za slunečného počasí vynášely ven. V této době byly také potvrzeny léčivé účinky místního termálního pramene.

Proslulost získaly Janské Lázně v období první republiky. Výborné spojení železniční i autobusové, občanská vybavenost, ale především celoroční provoz, klimatické podmínky, lesnatá krajina, horské prostředí, to vše předurčovalo Janské Lázně stát se oblíbeným lázeňským střediskem. V roce 1920 vznikla akciová společnost, která převzala veškerá lázeňská zařízení a lázeňské budovy. Městys Janské Lázně vstoupil do této akciové společnosti jako vlastník několika budov

a staveb sloužících pro lázeňské účely. Byl to tzv. Pruský dvůr, Lázeňské budovy I, II a III, lázeňská restaurace (nebo také lázeňský a restaurační sál), promenády, hotel Stadt Breslau, vila Goldquelle, lázeňský sál s čítárnou, budovy sloužící jako technické zázemí (strojovna, kotelna) nebo stáje. Už v roce 1926 zahájila akciová společnost přestavbu Pruského dvora (nově Lázeňský dům IV), byla zvýšena kapacita pokojů s nejmodernějším vybavením, centrální vytápění. Došlo k modernizaci i dalších budov, zřízení slunečních lázní, byla vybudována moderní zařízení na čerpání minerální vody nebo termální bazén.

Janské Lázně, dobová pohlednice, poč. 20. století, Sběrka MVČ

Janské Lázně, dobová pohlednice, konec 20. let 20. století, Sběrka MVČ

Lázně – indikace

Janské Lázně nabízely léčbu: pohybového aparátu, stavů po dětské obrně léčebnou metodou metody tzv. Warm Springs terapií (zavedenou v roce 1935), revmatických, svalových a kloubních bolestí, léčení následku úrazů pohybového aparátu, zánětů nervů, vhodných případů roztroušené sklerózy, léčbu pohlavních nemocí, anemie atd. Klimatické

Janské Lázně, dobová pohlednice, odeslaná 1947, Sběrka MVČ

poměry byly vhodné ke zlepšení nemocí dýchacího aparátu nebo léčení nervových chorob.

Hosté – pacienti

Celoroční provoz a modernizace lázeňského střediska, která probíhala od 20. let 20. století, lákala samozřejmě k dlouhodobému pobytu nebo krátkodobé návštěvě. Kapacita tak brzy nedostačovala velkému zájmu pacientů i dalších hostů. Návštěvníci lázní mohli využívat velký a malý bazén, s vodou vykazující radioaktivní účinky, byly k dispozici sprchy a oddělené kabinky pro muže a ženy. Dále bylo možné využívat samostatné vanové lázně, uhličité koupele, termální bazény, koupele na předpis nebo dokonce koupele ve smrkovém jehličí. Elektrické lázně (elektroléčba) pak pomáhaly při léčbě revmatismu. Kromě lázeňských procedur nabízelo středisko i pitnou kúru s přírodní radioaktivní teplou vodou – Císařský pramen zvaný také Železitý s příměsí magnézia, vápníku a hořké soli, Mariánský pramen, pití studených pramenů – Mužského a Helenina se doporučovalo při nervových onemocněních. V nabídce byly i suché masáže a pohybová cvičení jako důležitá složka léčení.

Společenské vyžití

Janské Lázně zaujímaly v meziválečném období přední místo mezi horskými lázeňskými středisky. Lázeňská kolonáda, moderní budovy, sál s čítárnou, hudební pavilon, lesní

Upomínkové předměty z Janských Lázní, poč. 20. století, Sběrka MVČ

promenády, pravidelné koncerty lázeňského orchestru, to vše podporovalo věhlas Janských Lázní. Horský ráz krajiny, léčivé sluneční záření a čistý vzduch lákal k odpočinku, ale také vybízel k řadě výletů do blízkého i vzdáleného okolí. Výhodná poloha umožňovala nejen pěší výlety, ale také možnost využít vlakové, autobusové spojení nebo soukromé autodopravce. V roce 1928 byla do provozu uvedena lanová dráha na Černou horu. Celoroční provoz umožnil využívat toto místo i pro zimní sporty. Janské Lázně se postupně stávaly nejen lázeňským, ale také rekreačním a sportovním střediskem a v období první republiky dosáhly svého největšího rozkvetu.

„Lázeňské křeslo“ – invalidní vozík

Tato zdravotnická pomůcka nebo také prostředek určený pro osoby se sníženou mobilitou, zpočátku především určená pro válečné veterány, má velmi dlouhou a zajímavou historii. Zpočátku se řešila hlavně přeprava invalidního nebo nemoc-

Křeslo pro invalidní pacienty, firma Nicholson, poč. 20. století, Sběrka MVČ

ného než jeho pohodlí. Konec 19. století pak přinesl vynález Édouarda Michellina a jeho celogumových pneumatik, později výměnných a opatřených ventilkem, které posléze našly pro využití pro invalidní křesla. Zvýšení pohodlí pacientů znamenaly i výplety sedáků a opěradel. Velkým pokrokem v technologii invalidních vozíků byl ve 20. století vynález skládacího invalidního vozíku. Využití našla tato zdravotní pomůcka samozřejmě v lázeňských letoviscích, kde je používali imobilní pacienti nebo pacienti zotavující se po úrazech. Firmy distribuující zdravotnické pomůcky měly v nabídce i celou řadu těchto vozíků. Muzeum východních Čech v Hradci Králové má ve svých sbírkách tři unikátní sbírkové předměty – invalidní křesla datovaná od konce 19. do cca 20. let 20. století.

PhDr. Pavla Koritenská

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Použitá literatura:

Almanach léčebných míst, lázní a letních sídel českých. Praha: Eduard Grégr, 1899.

Almanach lázeňské republiky Československé. Praha. Ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, 1920. *Janské Lázně a okolí.* Propagační tiskovina, nedatováno.

Horák, Václav. *Janské Lázně: Procházka historií města pod Černou horou.*

Janské Lázně: Město Janské Lázně, 2013.

Multimédia v expozici Cesty města – K Salonu republiky

Expozice Cesty města – K Salonu republiky

V rámci letošního seriálu o expozici Muzea východních Čech v Hradci Králové *Cesty města* završíme naše seznamování se s historií Hradce Králové a multimediálními prvky, které tuto expozici doplňují, v její části K Salonu republiky.

zice je v této části 2D a 3D projekce územního, správního a architektonického vývoje města, před níž byla pro pohodlí návštěvníků vybudována replika Gočárova schodiště, kde mohou při sledování projekce spočinout.

2D a 3D projekce územního, správního a architektonického vývoje města

Druhý sál vzbuzuje při prohlídce úplně jiné dojmy. Návštěvník se ocitá v divadelní inscenaci, která ho vtáhne do atmosféry prvorepublikového náměstí se svými obchody, kavárnou, osvětlením, ruchy a také biografem. Právě zde má každý možnost spustit si dokumentární filmy odehrávající se v Hradci Králové a završit tak svou prohlídku trochu jinak.

Věříme, že skrze naše okénka do expozice Cesty města, jsme vás navnadili Muzeum východních Čech v předvánočním čase navštívit, protože i zde panuje během Adventu mimořádná atmosféra. Za naše muzeum vám přejeme krásné prožití vánočních svátků a pevné zdraví v nadcházejícím roce.

*PhDr. Zdeňka Kulhavá
Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Foto Miroslav Beneš, Sběrka MVČ*

Tématu vývoje města od bourání pevnostních hradeb na konci 19. století, přes jeho nebývalý architektonický a kulturní rozkvět v období začátku 20. století a první republiky, až k roku 1945 se věnují celé dva výstavní sály.

První z nich se vyznačuje architektonickou střízlivostí a čistotou, kdy se návštěvník ocitne mezi kulisami stavebních skvostů J. Kotěry a J. Gočára. Právě uvnitř repliky jednoho z Kotěrových kiosků zdobících ústí Pražského mostu mohou návštěvníci zalistovat prostřednictvím dotykových obrazovek ve více než stu fotografií dokumentujících významné události, které se ve městě odehrály v 1. polovině 20. století. Stejně tak mohou shlédnout z repliky části již zmiňovaného mostu na vodní hladinu a prohlédnout si sérii snímků spojených s plovárnami a trávením volného času obyvatel Hradce Králové v letním období. Nepřehlédnutelnou součástí expo-

Expozice Cesty města – K Salonu republiky, 2. sál

HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH

Část 4. Velkopekárny – pekaři

Interiér pekárny B. Zábrodského ve Svobodných Dvorech, soukromá sbírka

Prvorepublikový Hradec Králové nabízel čerstvé pečivo prostřednictvím pekařství, koloniálů nebo obchodů se smíšeným zbožím, určitý druh pečiva jste mohli nalézt také v cukrárnách nebo kavárnách. Velký pekárenský areál – Velkopekárna Ústředního konzumního družstva na Pražském Předměstí, byl vybudován v letech 1921 až 1923. Při dvou-směnném provozu se za den upeklo 2 333 bochníků chleba a 30 000 kusů pečiva. Vedle toho zásobovali město a okolní obce také další pekaři. Dokumentaci interiérů pekárny

Bohumila Zábrodského ve Svobodných Dvorech poskytla muzeu rodina zakladatele. Vyhlášené Cardovo pekařství jste mohli navštívit ve Švehlově ulici nebo na Ulrichově náměstí / Jungmannově třídě (dnes Střelecká). Parní velkopekárnu provozoval také Ladislav Duran v Mánesově ulici. Pekařství vedl také např. Zdeněk Bíl na Karlově třídě nebo Václav Vnuk na Malém náměstí.

*PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové*

Velkopekárna Ústředního konzumního družstva, Hořická ulice čp. 283, 20. léta 20. století, Sběrka MVC

Hořická ulice, 2023

Bohumil Zábrodský a zaměstnanci jeho pekárny, Svbodné Dvory, 20.–30. léta 20. století, soukromá sbírka

Carda Pekařství, Švehlova čp. 512, 30. léta 20. století., Sběrka MVČ

Cardovo pekařství, Ulrichovo náměstí-Jungmannova třída, 30. léta 20. století, Sběrka MVČ + současné foto, Ulrichovo nám., 2023

65

**LADISLAV
DURAN,**
parní velkopekárný
Hradec Král.
Telefon číslo 282.

Žařízení krámská
a část hygienických
dílen.

Výroba
všech druhů jemného
pečiva, samožitného
chleba.

Pro diabetiky:
Graham chléb,
Alima chléb atd.

Foto-řita, Hradec Král.

Katalog Hradec Králové v roce 1925, Velkopekárna Ladislav Duran, Mánesova čp. 609, Sbírká MVČ

JAN ŽIŽKA – husité ve východních Čechách

Výstava se věnuje významné epoše našich starších českých dějin, v níž východní Čechy sehrály klíčovou úlohu, a připomíná, že letos to bylo 600 let od vzniku Žižkova vojenského svazu Menšího Tábora. Příští rok vzpomeneme šestisté výročí úmrtí tohoto slavného husitského vojevůdce. Vedle časové linky sledující historický vývoj revolučních událostí výstava ukazuje rovněž doklady každodennosti, tedy vybavení domácnosti, i průnik husitských myšlenek do výtvarné kultury, například prostřednictvím výjevů na kamnových kachlích. Stranou nezůstává ani tehdejší vojenství. Nedílnou část výstavy tvoří také vybraná výtvarná díla – sochy, obrazy a grafika, která odrážejí pohled umělců 19. a 20. století na husitskou dobu.

Výstava se koná v Malém sále Muzea východních Čech v Hradci Králové a lze ji shlédnout do 21. dubna 2024.

Z Hradce Králové na prestižní gastronomickou soutěž ve Španělsku

Restaurace La Terraza z Hradce Králové a její majitel a šéfkuchař Vlady Nodžak byl vybrán mezi 45 účastníků z celého světa, kteří 10. září ve valencijském městě Sueca předvedli své

dovednosti v přípravě tradiční Paella Valenciana. Měla jsem tu čest být součástí českého týmu ve Valencii a osobně zažít atmosféru světové gastronomické soutěže *Concurs Internacional de Paella Valenciana de Sueca*, která se koná již více než 60 let.

Městečko Sueca leží na východě Španělska nedaleko Valencie, uprostřed rýžových polí přírodního parku Albufera. Je také označováno jako město rýže a světové hlavní město pokrmu Paella – *Capital Mundial de la Paella*. Centrem dění mezinárodní soutěže byl malebný park uprostřed města. V neděli dopoledne 10. 9. je vše přichystáno a v 9 hodin se začínají přidělovat soutěžní čísla celkem 45 kuchařským týmům z celého světa. Historicky první český zástupce v soutěži Vlady Nodžak z restaurace La Terraza v Hradci Králové má číslo 17. Stačí už jen vyzvednout příděl surovin a pomůcek a hurá na stanoviště, kterým je jeden z boxů v dlouhé řadě na hlavní promenádě městského parku. Čas na přípravu je do 11.30, kdy bude možné zapálit oheň, ano skutečně se bude vařit na otevřeném ohni.

Připravovat různé druhy španělského pokrmu paella v restauraci se zázemím moderní kuchyně je pro Vladyho Nodžaka určitě hračka, ale Paella Valenciana de Sueca je zcela jiná disciplína. Všechny její ingredience jsou předem dány a pro všechny soutěžící jsou stejné. Zásadní výzvou je vaření na ohni, který je nutné udržet tak, aby vydal potřebný žár – ani malý ani velký. Největším nepřítelem je pak všude přítomný štiplavý kouř. Na přípravu soutěžního pokrmu mají všechny týmy 2 hodiny času. Celou tu dobu proudily městským parkem davy diváků, kteří se živě zajímali o jednotlivé soutěžící. Nutno říct, že tým z České republiky pro ně představoval překvapení a vyvolával řadu otázek, na které Vlady Nodžak ochotně odpovídal svojí perfektní španělštinou. Věnuje se španělské gastronomii již více než 30 let a v současné době ji sedmým rokem propaguje a popularizuje ve své španělské restauraci v centru Hradce Králové.

Vraťme se ale k soutěži *Concurs Internacional de Paella Valenciana de Sueca*. Její ingredience jsou již 62. ročníků stále stejné – kuřecí, králičí maso, hle-

mýzdi, samozřejmě místní rýže, 3 druhy fazolí, česnek, rajčata, olivový olej, šafrán, červená paprika, sůl a voda. Po dvou hodinách práce jsou všechny paelly připraveny a odnášejí se do místního „kulturního domu“, kde se jejich posouzení ujímá odborná porota. Soutěžící mezitím zasedají v sálu ke společné slavnostní večeři přibližně pro 400 hostů, protože soutěž o nejlepší Paella Valenciana de Sueca je tady rozhodně událostí. Starosta města se dokonce nebál soutěž nazvat olympiádou v přípravě paelly. Španělsko a zejména oblast Valencie jsou právem hrdí na svůj tradiční pokrm paella – její existence a historie je písemně doložena již před více než 500 lety. To se asi o žádném tradičním českém pokrmu říct nedá. Pokud se týká soutěží v přípravě pokrmu paella, je jich ve Španělsku určitě více, ale ta v městečku Sueca je nejstarší a těší se světové prestiži.

Letošní 62. ročník *Concurs Internacional de Paella Valenciana de Sueca* skončil vítězstvím místní restaurace z města Sueca s názvem Sequial 20. Nezbyvá než gratulovat vítězi a těšit se na další ročník. Před všemi budoucími soutěžícími je rok přípravy, nicméně jako v případě olympijských her představuje už možnost účasti v soutěži velké vítězství.

Iveta Juranová

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Filharmonie připravena na „Rok české hudby“

Vážené čtenářky, vážení čtenáři časopisu SCAN,

46. koncertní sezóna Filharmonie Hradec Králové pomalu směřuje do své druhé poloviny. Věřím, že ti, co navštívili na podzim sál Filharmonie, odcházeli spokojeni a čas strávený s hudbou byl pro ně příjemným zpestřením běžného všedního života. To je to nejpodstatnější. Dobrých zpráv je nyní v tom našem všedním životě nějak pomálu. Právě dobrá hudba by mohla přispět k duševní relaxaci, zklidnění zjitřených emocí i k zamyšlení a k podpoře vnitřního optimismu každého z nás. A konečně jak stále pořád dokola, řečeno hudební terminologií ostinatně, tvrdíme: „Bez hudby to prostě nejde!“

Na podzim 2023 proběhl už 19. ročník oceňovaného festivalu Hudební fórum Hradec Králové. Zaznělo dvanáct orchestrálních skladeb, z nichž některé vůbec poprvé v České republice. Koncerty si mohli vyslechnout nejen posluchači v sále Filharmonie Hradec Králové, ale díky živým přenosům také posluchači Českého rozhlasu Vltava a Českého rozhlasu D-dur. Hudba ze sálu naší Filharmonie zněla i v Evropě, protože koncerty přebírala, jako každoročně, do své sítě Evropská vysílací unie. Součástí některých koncertů byl i působivý světelný design nebo taneční kreace na pódiu. Ano, autoři skladeb vložili do své hudby i tíživé otázky. Například jak může obstát naše euroamerická civilizace se svojí svobodou a demokracií a svými etickými hodnotami vůči asijskému přečíslení? Budeme stále více slyšet smrtelné výkřiky přírody, anebo sladíme naše konzumní požadavky, ale snad i naše dovednosti a schopnosti se životním prostředím? Budeme selhávat ve vztazích, anebo zvedneme oči od chytrých telefonů a najdeme opravdové spojení? Jakési resumé ve smyslu objevujeme a využíváme moderní technologie, ale neutrácejte v nich svůj život se objevilo i v moderní hudbě tohoto festivalu. Věřím, že to bylo srozumitelné i pro posluchače koncertů Hudebního fóra Hradec Králové.

Mezi významné dramaturgické počiny podzimního programu Filharmonie lze jistě zařadit i uvedení Symfonie č. 2 c-moll – „Vzkříšení“, pro velký orchestr, soprán a alt sólo a smíšený sbor Gustava Mahlera.

Jsmo rádi, že program Filharmonie Hradec Králové neunikl pozornosti hudebních kritiků. Velmi příznivé recenze na výše uvedené umělecké produkce jsme se mohli dočíst třeba na renomovaném portálu KlasikaPlus.cz.

V listopadu se završil také 7. ročník Hradeckého memoriálu s podtitulem „hudbou, obrazem a slovem – nepromlčeno“. Posluchači v sále Filharmonie Hradec Králové si v září vyslechli vystoupení známé rockové skupiny Pražský výběr. Byl to vzpomínkový koncert. Právě před 40 lety po koncertě ve stejném sále (i když tehdy vypadal úplně jinak) zakázala tehdejší komunistická moc Pražskému výběru veřejné vystupování. Nyní měli posluchači možnost vyslechnout si koncert této hudební skupiny a na besedě před koncertem se dozvědět, jak to tedy tenkrát bylo. V rámci Hradeckého Memoriálu se uskutečnilo také vystoupení známého jazzového kytaristy Rudyho Linky s americkým klavíristou s Gilem

Goldsteinem. Byly uvedeny i další koncerty hudby různých žánrů, doplněné výstavami a besedami.

Posluchači měli na podzim samozřejmě možnost zajít si do sálu Filharmonie vlastně jen tak, bez složitého přemýšlení nad komplikovanými otázkami minulosti a budoucnosti, poslechnout si krásnou hudbu a hledat a nacházet tak duševní harmonii. A mohli si vzít s sebou i své děti a vnoučata. Fotografie z koncertů naší oranžové řady dokazují, že se děti v sále naší Filharmonie dobře bavily.

Dosti již vzpomínání na minulost. Kdo v této koncertní sezóně dosud nezavítal do sálu Filharmonie Hradec Králové, má mnoho příležitostí jak toto „napravit“.

Celý hudební rok 2024 se v České republice bude nést ve znamení „Roku české hudby“. Významná kulatá výročí slavíme například u velikánů naší hudby Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka, Josefa Suka a Leoše Janáčka. V sále naší Filharmonie zazní již 11. ledna nádherná symfonie Asrael Josefa Suka, 29. února Smetanova vlast, 7. března pod názvem „Můj domov“ skladby Antonína Dvořáka, Josefa Suka, Leoše Janáčka a Bohuslava Martinů.

V sále Filharmonie pokračují koncerty v šesti abonentních řadách, avšak již od minulé sezóny zveme své posluchače nejenom do hlavního sálu. Filharmonie Hradec Králové vytvořila nový cyklus „NAHRANÍ“. Jedná se o pestrou směsici koncertů různých žánrů, které zahrnují třeba jazz, folk, šanson aj. Příležitost dostávají také zajímavé autorské projekty mladých umělců. Koncerty se konají ve zrekonstruované kavárně Bon Accord Café. Jedná se o příjemné komorní uvolněné prostředí, kde právě tato hudba velmi dobře vyní. V rámci Hradeckého memoriálu připravujeme vystoupení Tomáše Kluse s naší Filharmonii nazvaný KluSymfonie 24. května Letní kině v Hradci Králové.

Vyplatí se proto sledovat na webu a v dalších médiích aktuální informace o mimořádných koncertech Filharmonie Hradec Králové, které nejsou ještě v tomto čase veřejně publikovány.

Chceme dlouhodobě vytvářet radost a dobrou náladu pro široké spektrum posluchačů.

Seznam uvedený dále prezentuje koncerty a představení v sále Filharmonie od ledna do začátku dubna 2024.

Vstupenky na koncerty je možné zakoupit osobně na pokladně ve foyer FHK. Prodej probíhá i on-line přes portál www.hkpoint.cz. Jakékoliv informace je možné získat na níže uvedených kontaktech:

Filharmonie Hradec Králové o.p.s., tel.: 495 211 375, 495 211 491, 495 221 901, e-mail: fhk@fhk.cz

Sledujte web FHK www.fhk.cz, www.filharmoniedokoran.cz, kde se dozvíte všechny aktuální informace.

Mnoho krásných chvil s hudbou Vám přeje

*Ing. Luboš Janhuba
předseda správní rady Filharmonie Hradec Králové*

KONCERTY A PŘEDSTAVENÍ V SÁLE FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Variace s hornou

Neděle 14. 1. 2024, 17:00; Abonentní řada STŘÍBRNÁ; Alessandro Stradella, Johann Sebastian Bach, Bernhard Eduard Müller, Sigfríd Karg-Elert, Bernhard Krol, Naji Hakim, Lukáš Sommer, Franz Liszt
Ondřej Vrabc – lesní roh, Michaela Káčerková – varhany

Suk 150 / Rok české hudby 2024

Čtvrtek 11.1. 2024, 19:30, Abonentní řada BÍLÁ; Wolfgang Amadeus Mozart, Josef Suk, Vladyslava Luchenko, Michal Saffray , Filharmonie Hradec Králové, Kaspar Zehnder – dirigent

Potopená katedrála

Čtvrtek 18. 1. 2024, 19:30, Abonentní řada ŽLUTÁ; Claude Debussy, Alexandre Guilmant
Pavel Kohout – varhany, Filharmonie Hradec Králové, Graziella Contratto – dirigentka

Felixharmonicky

Úterý 6. 2. 2024, 19:30, Abonentní řada MODRÁ; Široširým světem klasické, filmové i muzikálové hudby. Z našich luhů a hájů až za hranice světa všedních dnů. Mozart, Chopin, Smetana, Morricone, Svoboda, Semafor, Queen, Adele a mnoho dalších. Felix Slováček jr. – zpěv, soprán saxofon, dirigent, Anna Julie Slováčková – zpěv, Vjačeslav Grochovskij – klavír, Filharmonie Hradec Králové

Smetana 200 / Rok české hudby 2024

Čtvrtek 29. 2. 2024, 19:30, Abonentní řada BÍLÁ; Bedřich Smetana – Má vlast, cyklus symfonických básní
Filharmonie Hradec Králové, Jiří Rožeň – dirigent

S5 – Varhanní koncerty Vivaldiho a Haydna

Neděle 3. 3. 2024, 17:00, Abonentní řada STŘÍBRNÁ; Nicolaus Bruhns, Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Michal Hanuš, Joseph Haydn; Michal Hanuš – varhany, Filharmonie Hradec Králové

Můj domov / Rok české hudby 2024

Čtvrtek 7. 3. 2024, 19:30, Abonentní řada ŽLUTÁ; Antonín Dvořák, Josef Suk, Leoš Janáček, Bohuslav Martinů
Jan Talich – housle, Filharmonie Hradec Králové, Kaspar Zehnder – dirigent

Pekařova žena

Pátek, 9. 3. 2024, 19:00, Abonentní řada ZELENÁ; Joseph Stein, Stephen Schwartz – Pekařova žena
Muzikál à la Broadway...inspirovaný francouzským filmem o yesnici, kde je každý s každým v odvčném sporu
Východočeské divadlo Pardubice, Petr Gazdík – režie, Radek Škefík – dirigent

Luminarium / Rok české hudby 2024

Čtvrtek, 14. 3. 2024, 19:30, Abonentní řada BÍLÁ; Sergej Prokofjev, Kryštof Mařatka, Giuseppe Verdi, Carl Nielsen, Alexandr Porfirjevič Borodin; Jan Mařatka – klarinet, Filharmonie Hradec Králové, Kaspar Zehnder – dirigent

Čardášova princezna

Sobota 6. 4. 2024, 19:00, Abonentní řada ZELENÁ; Emmerich Kálmán – Čardášová princezna, Opereta o třech dějstvích
Divadlo F. X. Šaldy Liberec, Magdalena Švecová – režie, Josef Kurfiřt – dirigent

Michal Horák & FHK

Pondělí, 8. 4. 2024, 19:30, Abonentní řada MODRÁ; Jeden z nejpobulárnějších a nejoceňovanějších písničkářů současnosti spolu s FHK,
Michal Horák – zpěv, kytara, klavír, Filharmonie Hradec Králové, Stanislav Vavřínek – dirigent

Filharmonie Hradec Králové a dirigent Kaspar Zehnder, foto Anna Bartolotti

MUDr. Olga Procházková (1950–2023)

Dne 19. října 2023 nás opustila MUDr. Procházková, dlouholetá vyučující anatomie a také aplikované anatomie hlavy a krku. Dobře ji znali studenti i učitelé LF HK. Kolegyně Procházková nastoupila na hradeckou Lékařskou fakultu v roce 1969. Jako studentka zažila v prvním ročníku profesora Hromadu, uznávaného anatoma, výborného učitele, člověka, který si i ve vyšším věku udržel chuť tvořit. Inspiroval ji svými širokými znalostmi i svým lidským přístupem. Není tedy divu, že už ve druhém ročníku studia se rozhodla stát pomocnou vědeckou silou na Ústavu anatomie. Tomuto pracovišti zůstala věrná až do roku 2021, tedy celých padesát let.

Olga věděla, že anatomie je pro mediky náročným předmětem; pro řadu z nich pak velmi obávaným předmětem. Proto s velkým zaujetím sledovala zahraniční časopisy o výuce medicíny, účastnila se lékařských konferencí a studovala novinky, které měly zlepšovat výuku anatomie. Přibližovala studentům nejen užitečnost svého oboru, ale také jeho zajímavosti a logickou strukturu. Nevěnovala se jen českým medicím, nýbrž byla jedním z prvních učitelů, kteří se roku 1993 odvážně zapojili do výuky zahraničních studentů v angličtině a získali si je na svou stranu. Její lidský vztah k nim a vzájemná důvěra nevyprchaly ani v průběhu času. Řada zahraničních studentů se i po mnoha letech k ní hlásila jako ke kamarádce.

Nebyla jenom velmi dobrá vyučující, ale intenzivně prožívala společenské problémy a politické události, kterými procházela česká společnost a pochopitelně také její mateřská fakulta. Těžce prožívala údobí, kdy fakulta (v rámci tzv. normalizace) „obměňovala“ svůj učitelský sbor a uznávání vyučující museli postupně ze školy odejít. Jako medička zažila chvíle, kdy učitelská místa zaujali ti noví, „spolehiví“ jedinci a výuka se začala řídit novými prioritami. Není tedy divu, že Olga na podzim roku 1989 nejen přivítala společenské změny, ale sama se na jejich prosazení spolu se studenty velmi aktivně podílela. Byla skutečnou oporou stávkujícím studentům. Nepatřila k těm, kteří si v těch dnech „pro jistotu“ brali dovolenou a říkali: lidí neblázněte, vzpomeňte si na rok 1968... Zápas o novou podobu české společnosti dopadl dobře a Olga, spolu s řadou nových tváří dostala důvěru pracovníků fakulty a zapojila se do nelehké práce nově vzniklého fakultního senátu.

Za zmínku rovněž stojí, že krátce po sametové revoluci začali přijíždět do Československa odborníci ze zahraničí, kteří chtěli našim lidem pomáhat při uskutečňování potřebných změn. Byla to zase Olga, která jim usnadňovala adaptování se na odlišné prostředí. Zmíníme jen Čechoameričana prof. MUDr. Thomase Grala, bývalého osvětimského vězně. Přijel do Hradce Králové pomáhat a posléze se rozhodl založit při hradecké Lékařské fakultě nadaci; dal jí do vínku jeden milion korun. Nadace nesla název Nadace mezilidské toleran-

ce Thomase Grala. Cílem nadace bylo propojení odborných medicínských i etických aspektů ve školství a zdravotnictví, podpora vzdělávacích a vědeckých snah o mezilidskou toleranci a také výzkum a ovlivňování mezilidské agresivity. MUDr. Olga Procházková se stala členkou představenstva Nadace.

Jaká byla jako člověk? Ať byla kdekoliv, dokázala kolem sebe vytvořit atmosféru přátelství, pohody, družnosti. Lidé ji měli rádi pro její otevřenost a upřímnost, pro její nevtrávnou empatii, ochotu kdykoli podat pomocnou ruku. Byla plná energie, optimismu a ten dodávala i lidem kolem sebe. Nebyla ambiciózní, neusilovala o funkce a tituly. Pohoda mezi lidmi, blaho a prospěch těch druhých byly pro ni víc než vlastní prospěch. Ve studentovi medicíny vždy viděla člověka, což na vysokých školách nebývá úplně běžné.

Jaké byly její zájmy? Po maturitě prý chvíli váhala mezi kunsthistorií a medicínou, ale medicína nakonec zvítězila. Kromě medicíny samotné se důkladně zajímala o dějiny lékařství (viz např. její práce o Karlu Rokitském) a navštěvovala v Praze přednášky o historii medicíny. Výtvarné umění bylo dalším jejím koníčkem a mnoho volného času věnovala návštěvám výstav a galerií nejen v České republice, ale i ve velkých zahraničních městech. Také koncerty a divadelní představení patřily do okruhu jejích kulturních zájmů.

Co po Olze zůstává? Za prvé to, co se obtížně popisuje a málokdo to umí uskutečňovat: nepředávala svým studentům jenom poznatky, nesnažila se je pouze provést úskalími lékařského studia. Citlivě je vedla k pochopení toho, že jim dobře zvládnutá anatomie může otevřít dveře k účinnému pomáhání trpícímu člověku. U pacientů přece nejde „jen“ o pouhou poruchu organismu, ale o nemocného člověka, který potřebuje uklidnit, povzbudit, dodat chuť k životu; musí se naučit bojovat se svou nemocí.

Zdá se, že se jí to v řadě případů dařilo. Není totiž běžné, aby čeští studenti po mnoha letech od promoce spontánně zareagovali na zprávu o skonu některého svého vysokoškolského učitele. Jednou z výjimek byly texty, které na LF HK doputovaly tektokrát. První autor v něm mj. napsal: „*Dozvěděl jsem se o úmrtí doktorky Procházkové a musím říct, že to zasáhlo všechny lidi od nás... Pamatuji si, jak mě dokázala nadchnout pro anatomii a pořádně mně ji vtluout do hlavy, což mě nejednou podrželo v průběhu celého studia...*“ Druhý autor vzpomínal: „*Jako student zubního lékařství v HK jsem měl to štěstí, že mě do tajů anatomie uváděla Olga Procházková, žena s nadhledem, humorem a mladistvým duchem. Milovala studenty, její pedagogické dovednosti, jak dokázala studenty motivovat, podporovat a vcítit se, byly naprosto bezkonkurenční... Jistě nikdo z nás nezapomene třeba na její komentář k anatomii pro prváky: »Je toho jenom hodně« ...Lékařskou licenci pro atestaci v USA jsem obdržel dva týdny po její smrti. Víím, že to vše vidí a drží mi palce...*“

Milá Olgo, je těžké slovy vyjádřit smutek a prázdnotu, kterou vyvolala zpráva o Tvém odchodu. Zůstáváš v našich srdcích jako skvělá kolegyně, kamarádka, přítelkyně, mentorka, moudrý a laskavý člověk se srdcem na dlani. Nezapomeneme. Čest Tvoji památce. *Jiří Mareš, Josef Bavor, Pavel Nečas*

Základní a Mateřská škola při FN HK

Začátek školního roku bývá dětmi vnímán jako start s novými šancemi i obavami. Pro školáky nezačíná rok 1. lednem, ale počátkem školního roku – v září. Někteří jsou nadšeni, že se vrátí do školy a uvidí své kamarády a učitele, jiní jsou nervózní nebo dokonce vystrašení. Děti, které jsou na začátku školního roku hospitalizované v nemocnici, jsou ochuzeny o radostné setkání se spolužáky a jejich pocit nejistoty může být tímto vytržením z běžného života prohlouben. Tím více potřebují být obklopeny prostředím vzbuzujícím pocit radosti a optimismu. Naší škole se za slunečného podzimního dne podařilo ve spolupráci s organizací Zdravotních klaunů vytvořit báječnou akci Loučení s prázdninami ve stylu klaunské ambulance na prostoru u dětského hřiště před dětskou klinikou. Děti se zde staly nejen spoluaktéry legračních scének her na doktory a pacienty, ale účastnily se i mnoha soutěžních disciplín, za což byly na závěr odměněny drobnými dárky.

Další oživení přinesla naše tradiční podzimní akce – Drakiáda, děti si užily vyrábění svých draků a vyzdobily jimi nemocniční oddělení. Podzimní výtvarné dílničky mateřské školy zaměřené na vnímání podzimních barev a symbolů každodenně probouzely estetické citění předškoláků, vnímání krás přírody a evičily jejich zručnost a plli. Děti pod odborným vedením učitelek MŠ vyrábějí nádherné dekorace z keramiky, kterými se mohou nejen samy potěšit, ale jimi obdarovat své blízké.

Ani letos nebyl opomenut Halloween, děti bavilo vytváření halloweenských dekorací a při vyplňování pracovních listů a plnění úkolů s halloweenskou tematikou se dozvěděly fakta o původu tohoto importovaného svátku a o zvyklostech s ním spojených. Byly potěšeny odměnami, které za svou práci dostávaly od naší učitelské party. Našimi převleky a halloweenskými doplňky byli nadšeni i lékaři, sestry a veřejnost v nemocničním areálu. Okouzující dekorace u stromu

před dětskou klinikou, vytvořená z ohromné dýně proměněné v roztomilého skřítko, jehož barva souzněla se zářící paletou podzimního listí a kontrastovala s tajemnou postavou vedle něj stojícího ducha, přitahovala pozornost kolemjdoucích a vyvolávala jejich obdiv po celý listopad.

Na Svatého Martina se díky učitelkám MŠ a školního klubu děti bavily při tvorbě uměleckých dílek s motivem koníků a přípravou na příchod královny zimy a s ním související výrobou vánočních dekorací.

V sobotu 25. 11. se všichni učitelé naší školy zúčastnili programu učitelské sekce na Pediatrických dnech. Nejprve jsme si vyslechli přednášku plk. Mgr. Pavla Nejtky, který nás s jiskrou v očích a zápallem pro svou práci poučil o důležitosti důsledného dodržování předpisů požární ochrany. Všichni jsme hořeli nedočkavostí až zodpoví naše dotazy a uhasí tak naši žízeň po užitečných radách, jak pomocí dodržování pravidel dle aktuálně platných tabulek můžeme předejít palčivým problémům.

Paní doktorka Renata Kračmarová nás seznámila se škálou virových onemocnění a především problematikou rotavirové infekce.

Paní doktorka Jiřina Bartoňová připravila přehlednou prezentaci o nejčastějších kožních nemocech u dětí a pan doktor Šich poutavě a zaníceně vyprávěl o svých zkušenostech s léčbou psychosomatických chorob pomocí hypnózy a o potřebě celostního přístupu v medicíně.

Abychom využili edukační potenciál našich učitelů, využili jsme dotačních nabídek MMHK a podali jsme žádosti o finanční podporu programu Veselé Velikonoce a projektu Rozvoj čtenářské gramotnosti a kritického myšlení.

Pod záštitou KÚKHK plánujeme v příštím roce uskutečnit již 7. ročník výtvarné soutěže Nemocniční Zajíček. Dále jsme zažádali o účelový příspěvek na podporu projektu zaměřeného na etickou výchovu na základě Harariho díla Sapiens a podporu projektu prevence Zdravě a bezpečně. Pro naše nejmenší žáčky připravujeme projekt Hrajeme si v postýlce.

Mgr. Dana Morávková

